

Handläggare

Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-508 20 581

Till

Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd
2023-01-26

Verksamhetsplan 2023 för Enskede- Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Verksamhetsplan 2023 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Plan för upphandling 2023 enligt bilaga 2.
3. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 0,2 mnkr för lokalt åtgärdsprogram, vatten enligt bilaga 3 (drift).
4. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 0,6 mnkr för biologisk mångfald enligt bilaga 3 (drift).
5. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 4,7 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 3 (investering).
6. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 2,0 mnkr för biologisk mångfald enligt bilaga 3 (investering).
7. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 5,4 mnkr för trygghetsskapande åtgärder enligt bilaga 3 (investering).
8. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 1,1 mnkr för naturreservat enligt bilaga 3 (investering).
9. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 0,2 mnkr för Stockholm vid vattnet enligt bilaga 3 (investering).

10. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ansöker om budgetjustering med 2,7 mnkr för medel för lokaländamål.
11. Priser till nämndens utförarenheter fastställs enligt bilaga 5.
12. Resultatenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
13. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Ansökan om medel för kompetensutveckling med 1,5 mnkr inom förskola enligt bilaga 6.
14. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner System för intern kontroll 2023 enligt bilaga 7.
15. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2023 enligt bilaga 8.
16. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Strategi för kompetensförsörjning 2023-2025 enligt bilaga 9.
17. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2023 enligt bilaga 10.
18. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Lägesbild lokal samverkansöverenskommelse med polisen enligt bilaga 11.
19. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner Lägesbild SÖK Enskede-Årsta-Vantör enligt bilaga 12.
20. Omslutningsförändringar om 336,1 mnkr godkänns och anmäls till kommunstyrelsen.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anger inriktningen för förvaltningens verksamhet under 2023. Verksamhetsplanen knyter an till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Inom varje inriktningsmål har fullmäktige formulerat mål för verksamhetsområden. Stadsdelsnämnden har i sin planering konkretiserat kommunfullmäktiges mål genom att formulera nämndmål, indikatorer och aktiviteter som väntas bidra till att målen uppnås.

Verksamhetsplanen har utformats i enlighet med stadens integrerade system för ledning och styrning av verksamhet och ekonomi (ILS).

Bakgrund

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en egen budget/verksamhetsplan för det kommande året, med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Nämndens verksamhetsplan lämnas vidare till kommunstyrelsen för kännedom. För att kommunstyrelsen ska kunna fullfölja sin uppsiktsplikt utfärdar stadsledningskontoret anvisningar samt granskar nämndernas verksamhetsplaner.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Staben inom Administrativa avdelningen i samverkan med övriga avdelningar inom förvaltningen. Information till de fackliga organisationerna enligt MBL § 19 har ägt rum den 22 december och samverkan har genomförts den 3 januari, se bilaga 13. Nämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Från pensionärsrådet har en synpunkt inkommit om att KF-mål 1.4 mest handlar om personer som har eller behöver vård, men inte så mycket om de som inte kommit dit än. En förhoppning lämnas om att handlingsplanen för en äldrevänlig stad täcker detta och en fundering om hur samarbetet med regionen kan utvecklas.

Innehållsförteckning

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	29
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	35
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	42
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	46
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	50
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	53
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	56

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	63
Redovisning av ekonomi.....	69
Nämndens ekonomiska förutsättningar	69
Investeringar	83
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	84
Resultatenheter	84
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	85
Budgetjusteringar.....	85
Omslutningsförändringar	87
Medel för lokaländamål	88
Övriga ekonomiska redovisningar.....	88
Systematiskt kvalitetsarbete.....	88

Bilagor

Bilaga 1: Blankettset Sdn14

Bilaga 2: Plan för upphandling 2023

Bilaga 3: Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 4: Investeringsönskemål parkinvesteringar 2023-2025

Bilaga 5: Prisbilaga 2023

Bilaga 6: Ansökan kompetensutveckling förskola

Bilaga 7: System för internkontroll 2023

Bilaga 8: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2023

Bilaga 9: Strategi för kompetensförsörjning 2023-2025

Bilaga 10: Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2023

Bilaga 11: Lägesbild Lokal samverkansöverenskommelse med polisen

Bilaga 12: Lägesbild samverkansöverenskommelse med Polisen

Bilaga 13: Samverkansprotokoll avseende verksamhetsplan 2023

Inledning

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2023 om en öppen och demokratisk stad för alla stockholmare. Den anger fokus för verksamheten under 2023 och knyter an till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
- Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
- Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Utifrån inriktningsmålen arbetar nämnden för att öka invånarnas delaktighet i samhället, ökad jämställdhet och jämlikhet samt en stärkt trygghet i en hållbar livsmiljö. Stadsdelsnämndens mål är att bidra till en ekonomiskt, miljö- och klimatomställning samt socialt hållbar stad.

Kommunfullmäktiges uppdrag till stadsdelsnämnden innebär tre tydliga inriktningar för nämnden och dess förvaltning:

- Hantera de samhällsekonomiska förutsättningarna
- Stärk och utveckla den sociala hållbarheten
- Klimat- och infrastrukturfrågor är centrala

Stadsdelsförvaltningen ska styras med hög tillit till medarbetare och chefer. De ska ges stort inflytande att utifrån övergripande politiska mål bedriva den kommunala verksamheten. Tillitsbaserad styrning ska vara normen för stadens politiska styrning och känneteckna kultur och arbetssätt inom förvaltningsorganisationen och på alla arbetsplatser.

Stadsdelsområdet och dess invånare

Enskede-Årsta-Vantör är ett stadsdelsområde med ca 103 300 invånare (31 december 2021) fördelade i tolv stadsdelar: Bandhagen, Enskedefältet, Enskede gård, Gamla Enskede, Hagsätra, Högdalen, Johanneshov, Rågsved, Stureby, Årsta, Örby och Östberga.

Nämnden och råden

Stadsdelsnämnden har 13 ledamöter och 13 ersättare som sammanträder i förvaltningshuset invid Slakthusområdet en gång per månad. Det finns två rådgivande organ till stadsdelsnämnden: pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor.

Pensionärsrådet

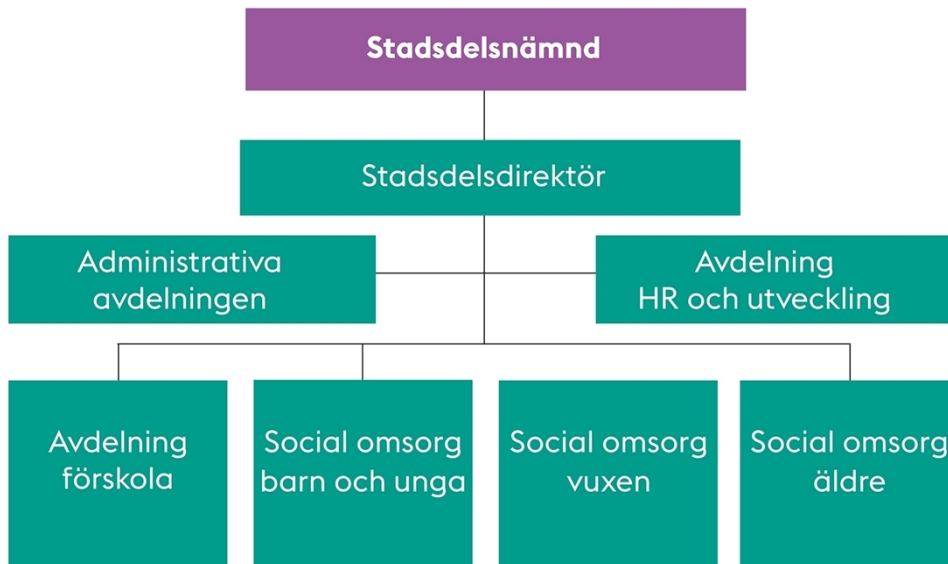
Pensionärsrådets uppgift är att ge äldre inflytande och insyn i allmänna frågor som berör deras levnadsförhållanden. Pensionärsorganisationer med verksamhet i stadsdelsområdet nominerar personer till rådet. Pensionärsrådet består av tio ledamöter; fem ordinarie och fem ersättare, och utses årligen.

Rådet för funktionshinderfrågor

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och ska ges möjlighet att lämna synpunkter på ärenden som berör personer med funktionsnedsättning. Organisationen för alla stadens råd för

funktionshinderfrågor ändras från och med den 1 januari 2023. Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsnämnder kommer att ha ett gemensamt råd som ska sammanträda minst fyra gånger per år. Antal ledamöter i rådet utökas till åtta i stället för tidigare sju ledamöter och väljs per mandatperiod.

Förvaltningsorganisation 2023

Stadsdelsdirektören har det övergripande ansvaret för all verksamhet inom förvaltningen. Stadsdelsförvaltningen har ca 2 500 anställda (november 2022).

Tillitsbaserad styrning

Tillitsbaserad styrning är ett förhållningsätt som ska känneteckna styrning, kultur och arbetssätt på stadsdelsförvaltningens arbetsplatser. Det innebär att chefer och medarbetare utifrån kunskap, erfarenhet och profession ges förutsättningar, mandat, förtroende och inflytande att utveckla och bedriva sitt arbete utifrån budgetens intentioner, verksamhetens mål och kärnuppdrag.

Stadsdelsförvaltningen kommer arbeta med tillitsbaserad styrning utifrån sju vägledande principer: tillit, medborgarfokus, helhetssyn, handlingsutrymme, stöd, kunskap och öppenhet. Varje beslutsnivå i stadsdelsförvaltningen ska verka för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer och säkerställa att chefer och medarbetare kan, vill och har mod att utveckla förvaltningens verksamheter med invånarnas fokus.

Stadsdelsförvaltningens verksamheter ska hålla hög kvalitet och möta invånarnas behov. För att nå dit krävs ett systematiskt kvalitetsarbete med ändamålsenliga och tydliga processer, ramar och mandat.

Onödig detaljstyrning ska undvikas och ändamålsenlig uppföljning tillämpas. Med fokus på kärnuppdrag och med stöd av sju vägledande principer för tillitsbaserad styrning ska förvaltningens verksamheter arbeta med ständiga förbättringar, innovation och digitalisering för att säkerställa hög kvalitet och måluppfyllelse.

Arbete utifrån direktiven för samtliga nämnder och bolagsstyrelser**Långsiktigt hållbar ekonomi i en turbulent omvärld**

Stockholms stad väntar fortsatta utmaningar de kommande åren i form av hög inflation, stigande räntor och en förändrad demografisk utveckling. För att möta utmaningarna kommer förvaltningen prioritera en effektiv och ändamålsenlig verksamhet.

Förvaltningen kommer arbeta för en ekonomi i balans och en långsiktigt hållbar ekonomi genom effektiv resursanvändning, förenklade och standardiserade processer, en effektiv lokalförsörjning, samlokalisering och ökad samverkan. En god prognossäkerhet säkerställs genom att avvikelser bedöms och åtgärdas under året.

Klimatpolitiken – hela stadens ansvar

Stockholm ska vara en klimatpositiv stad senast år 2030 och fossilbränslefri år 2040. Stadens organisation ska vara fossilbränslefri senast år 2030. För att bidra till stadens mål ska förvaltningen fortsätta arbeta för hållbara resor i tjänsten, miljökrav i upphandlingar, minskad konsumtion av exempelvis plast och engångsartiklar, återbruk av möbler och inventarier, sortering av avfall, fler trädplanteringar och satsningar på att stärka den biologiska mångfalden i parker och grönområden. I omställningen mot ett mer hållbart stadsdelsområde ska utbildnings- och informationsinsatser genomföras så att hela förvaltningen involveras i miljö- och klimatarbetet.

Innovation, digitalisering och upphandling

Ett öppet och demokratiskt Enskede-Årsta-Vantör för alla invånare med fokus på kärnverksamhet och kvalitet förutsätter tillit, samarbete och mod från förvaltningens medarbetare och chefer. Stadsdelsförvaltningen ska följa med i utvecklingen och möta kommande samhällsutmaningar genom ett systematiskt kvalitetsarbete som innefattar ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Förvaltningens verksamheter behöver aktivt arbeta för en gynnsam kultur och struktur för att skapa förutsättningar för ett systematiskt kvalitetsarbete och nå Stockholms stads definition av kvalitet som handlar om att

- leva upp till invånarnas behov och förväntningar
- uppnå mål, önskade resultat och effekter
- använda resurser effektivt
- medarbetarna bidrar aktivt i utvecklingen
- säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet.

Kvalitetsarbetet i förvaltningen ska vägledas av förhållningssätten stockholmarnas fokus, helhetssyn, hållbarhet, handlingsutrymme, lärande och öppenhet som beskrivs i stadens kvalitetsprogram. Ett viktigt förhållningssätt i kvalitetsarbetet är att anamma invånarnas perspektiv och använda den kunskapen för att förbättra eller förändra förvaltningens verksamheter.

Ständiga förbättringar innebär att skapa förutsättningar för att löpande förbättra arbetssätt, processer, strukturer, styrning och kompetenser. **Innovation** är nödvändig när det behövs mer för att nå önskad utveckling och kan innebära att förändra organisationen, testa nya arbetssätt i verksamheten, genomföra mindre pilotprojekt eller anti-piloter, det vill säga sluta göra saker som inte skapar värde. Oavsett om förvaltningen arbetar med ständiga förbättringar eller

innovationer, så är digitalisering ofta ett av verktygen. **Digitalisering** handlar om nya sätt att tänka, kommunicera och arbeta med hjälp av ny teknik, eller tillämpa befintlig teknik på nya sätt.

Förvaltningen ska bedriva verksamheter som håller hög kvalitet och möter invånarnas behov genom ett systematiskt kvalitetsarbete och en strävan efter ständig förbättring. Innovations- och digitaliseringsprojekt ska skapa värde och nytta för verksamheterna och stadsdelsområdets invånare.

Förvaltningens upphandlingar ska hålla en hög kvalitet genom kravställningar med syfte att tillgodose verksamheternas behov och, om möjligt, föregås av en marknadsanalys för att återspegla marknadens förutsättningar.

För att motverka välfärdsbrott och för att säkerställa seriösa leverantörer ska leverantörer som lämnar anbud kontrolleras genom exempelvis referenstagning och granskning av årsredovisning. Förvaltningen kommer regelbundet genomföra avtalsuppföljning, vilket regleras i upphandlingsdokumentet, samt planera för hantering av eventuella fel och brister för att säkerställa att gällande avtalsvillkor följs.

Staden som arbetsgivare

Förhållningssättet tillitsbaserad styrning ska känneteckna styrning, kultur och arbetsätt. Inom förvaltningen ska det råda ett öppet arbetsklimat där medarbetarna känner delaktighet, engagemang och trivsel. För att bidra till hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser fokuserar förvaltningen på att stärka friskfaktorer inom alla verksamheter. Vidare säkerställer förvaltningen ett närvarande ledarskap genom att identifiera ett uttalat maximalt antal medarbetare per chef. Arbetet utifrån handlingsplanen Förbättrad arbetsmiljö i förskolan för barnskötare och förskollärare fortsätter och handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för biståndsbedömare och socialsekreterare ska revideras.

Samverkan för en trygg och säker stad

Samverkan för ökad trygghet och trivsel i stadsdelsområdet är en högt prioriterad fråga. Förvaltningen arbetar för att tillsammans med andra förvaltningar, invånare och besökare i stadsdelsområdet skapa och upprätthålla en välskött och trygg stadsmiljö. Det handlar till exempel om att ha en hög ambitionsnivå när det gäller skötsel och renhållning och om att investera i parker, grönområden och ytor för spontanidrott och lekplatser.

Trygghetsarbete handlar även om att involvera invånare i skapandet av starka samhälleliga normer i områdena, där invånare känner tillit till varandra och till myndigheter. Samverkan med civilsamhället är en viktig del samt att skapa tillfällen för dialog. Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med trygghetsvandringar och verka för att involvera en bredd av aktörer och verksamheter.

Arbetet med krisberedskap och planering för civilt försvar ska ännu tydligare knytas ihop i en sammanhållen beredskapsplanering under ledning av kommunstyrelsen. Förutsättningarna för beredskapslager och trygghetspunkter inom stadsdelsförvaltningarna ska utredas och förstärkas i samråd med berörda aktörer. Lärdomar och erfarenheter från tidigare krishanteringar ska fortsätta tas om hand i förvaltningens krisberedskapsplanering.

Förvaltningen fortsätter arbetet mot hot och våld med särskild inriktning på de

myndighetsutövande verksamheterna. För att minska risker att medarbetare utsätts för otillåten påverkan ska arbetet fortsätta under 2023 och kopplas samman med stadens säkerhetsprogram.

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor

Förvaltningen samverkar i Barn i behov av särskilt stöd (BUS) med regionen och utbildningsförvaltningen. Syftet är att alla barn och unga ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar. En del barn och unga behöver särskilt stöd. För att dessa barn ska få sina behov tillgodosedda behövs en god samverkan mellan verksamheterna.

Förvaltningen deltar även i lokal samverkansgrupp 0-20 år. Där ingår även förskola, skola och polis.

Ett Stockholm med hållbar tillväxt

Förvaltningen ska bidra till ett gott företagsklimat. Vägledande för arbetet är stadens näringslivspolicy. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att drift och underhåll av offentliga miljöer ska bidra till att företag trivs och är trygga i stadsdelsområdet. Regelbundna företagsträffar är ett bra sätt att upprätthålla dialogen med företagare inom stadsdelsområdet och nå ut med aktuell och relevant information.

Förvaltningen kommer fortsätta arbetet med att se över nya arbetstillfällen och erbjuda ungdomar feriejobb under sommar-, höst- och vinterlov för att introducera unga till arbetslivet.

Stockholm som kulturellt centrum

En förutsättning för ett dynamiskt kulturliv är att det finns arenor och lokaler att verka i. Förvaltningen ska under året arbeta fram en lokal rutin för uthyrning av lokaler samt verka för ett ökat stöd till lokala föreningar. Förvaltningen kommer även fortsätta samarbeta med civilsamhället och fördela föreningsbidrag till de föreningar som uppfyller kraven för att skapa ett varierat utbud av kultur- och idrottsaktiviteter och ett bra föreningsklimat.

Arbetet för en permanent kulturpark i Snösätra tillsammans med berörda förvaltningar och externa aktörer fortsätter.

Samverkan för ökat bostadsbyggande och en hållbar stadsutveckling

Förvaltningen ska bidra till ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart stadsdelsområde. En samlad bild över förutsättningar och kunskap om utmaningar i stadsdelsområdet ska förmedlas i stadsutvecklingsprojekt. Förvaltningen ska verka för att invånarens kunskap och erfarenheter om sina närområden spelar en central roll i stadsutvecklingen.

Stadsdelsområdet förväntas växa med många nya bostäder och fler invånare under åren som kommer. De högt ställda målen kring produktion av nya bostäder för med sig ett ökat behov av verksamhetslokaler och samhällsservice, till exempel förskolor och äldreboenden. Förvaltningen ska säkra en effektiv lokalförslagsprocess.

En hållbar och demokratisk stad

Avdelning förskola ska fortsatt medverka i forskningsprogrammet Hållbar förskola för att utveckla arbetet med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

Genom organisationen med barnombud på alla förskolor och barnombudssamordnare på

samtliga förskoleenheter ska barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv lyftas i frågor och beslut. Ett fokusområde ska vara barns delaktighet och inflytande.

Barn och unga ska ha förutsättningar att komma till tals i utredningar de berörs av och de ska ha möjlighet till inflytande i de förebyggande verksamheterna. Vidare kommer en centralt placerad barnrättssamordnare anställas för att stödja förvaltningens verksamheter och vidareutveckla arbetet med barnkonsekvensanalyser.

Förvaltningen kommer att fortsätta informera om nationella minoriteters rättigheter för en ökad kunskap.

Inom avdelningen Social omsorg vuxen ska arbetet med individuellt anpassad kommunikation till brukare och invånare utvecklas för att öka tillgänglighet och delaktighet.

Förvaltningen har etablerade rutiner för att hantera invånarnas felanmälningar och synpunkter om stadsmiljön, och arbetet med medborgarförslag ska ses över.

Äldre invånare ges en bra plats att leva, bo och åldras på. Den äldres behov är i fokus i det uppsökande arbetet samt vid utredning av behov om bistånd. Förvaltningen erbjuder en värdig omsorg med hög kvalitet. Det finns ett tydligt fokus på äldrevänlig stad där den äldre görs delaktig i förvaltningens utvecklingsarbete.

För att öka invånarnas möjlighet till delaktighet och inflytande avser förvaltningen att genomföra medborgarbudget inom något verksamhetsområde.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden genom att nyblivna föräldrar får stöd via hembesöksprogrammet, parklekar och öppna förskolan ska vara trygga mötesplatser för barn och familjer och genom att fritidsgårdarna erbjuder riktade aktiviteter till flickor och andra målgrupper.

Förvaltningen avser bidra till de globala målen om god utbildning för alla och minskad ojämlikhet genom att erbjuda alla barn undervisning som planeras och följs upp av legitimerad förskollärare. Barns psykiska hälsa ska främjas genom att stöd- och utvecklingsteamet ska handleda pedagoger i samspelet mellan barn och vuxna på förskolan. Vidare ska förskolan lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska.

Barn och unga som är föremål för förhandsbedömningar, utredningar och insatser ska vara delaktiga och få information. Barn som är placerade i familjehem eller andra boenden ska ha en välfungerande skolgång. Social omsorg vuxen kommer fortsätta att stärka barnperspektivet inom handläggning och utförande av insatser. För att stimulera nyanländas integration kommer medborgarkontoret vara med och driva projektet *Pedagogisk kapacitetsutveckling inom Stockholms stads samhällsvägledning för nyanlända*.

Det ska finnas tillgång till ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som alla kan delta i utifrån sina förutsättningar. Verksamheterna för personer med funktionsnedsättning har som kärnuppdrag att ge stöd och verka för att brukare ska kunna leva ett självständigt liv.

Förvaltningen kommer att utveckla arbetet med tillgänglig och individuellt anpassad information både inom handläggningen för vuxna, vid utförandet av insatser och inom området för samhällsservice.

Den äldres behov är i fokus vid utredning av behov om bistånd och förvaltningen erbjuder en värdig omsorg med hög kvalitet. Genom att öka användandet av digitala hjälpmedel arbetar förvaltningen för social inkludering. Matlyftet säkerställer att äldre får en näringsrik kost. Den medicinska kompetensen hos personal ska öka för att tillgodose de äldres behov av god hälsa och omsorg. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet utifrån handlingsplanen för en äldrevänlig stad.

Samverkan med civilsamhället ska stärkas i syfte att nå ut med kultur till fler invånare. Ambitionen är att fler barn ska delta i idrott, kulturskola och fritidsklubb. De förebyggande verksamheterna ska erbjuda såväl kulturella inslag som att inspirera till fysiska aktiviteter. Stödet till de föreningsdrivna samlingslokalerna ska öka i syfte att skapa ett levande föreningsliv.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

För att alla barn ska ha möjlighet till goda uppväxtvillkor och för att bidra till de globala målen i Agenda 2030 om jämställdhet och minskad ojämlikhet, arbetar förvaltningen för att tidigt nå barn och familjer som behöver stöd. Bland annat fortsätter hembesöksprogrammet för förstagångsföräldrar. Vidare ska samverkan mellan förskolan och socialtjänsten utvecklas, fritidsgårdar och öppna förskolan ska stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och sfi för föräldralediga på öppna förskolorna fortsätter utvecklas.

Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst

I syfte att tidigt nå de barn och familjer som är i behov av socialt stöd kommer kunskapsutbyte och samverkan stärkas mellan förskolan och socialtjänsten. Förvaltningen ska under året utreda vilken samverkansmodell som ska användas för att tidigt nå de familjer som är i behov av socialt stöd.

För att tidigt upptäcka barn som har behov av stöd, ska förvaltningen starta en samverkan mellan fem förskoleenheter, två barnavårdscentraler samt föräldrarådgivningen och mottagnings- och utredningsenheten inom socialtjänsten. Samverkan ska ske genom så kallade förskoleteam i ett projekt som förvaltningen sökt och fått medel för från sociala investeringsfonden. Genom samverkan ska en gemensam plattform byggas upp för att kontaktvägarna mellan instanserna ska kortas och barn och familjer fortare och lättare ska få rätt stöd. Arbetet med förskoleteam ska pågå i fyra år och utvärderas kontinuerligt.

Inskrivningsgraden i förskolan ska öka. Förvaltningen ska arbeta för att nå vårdnadshavare som inte har barn i förskola, för att informera och erbjuda praktisk hjälp att skriva in barnet/barnen i förskolan.

Fritidsverksamheter ska i samverkan med skola, elevhälsa och polis arbeta för att minska ungdomars narkotikaanvändning. För att lyckas med detta behövs ökad kompetens om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS). Det är även viktigt att

fritidsverksamheter gör orosanmälningar när det är motiverat.

Psykisk ohälsa

I stockholmsenkäten som redovisades under hösten 2022 framgår att ungdomar, främst flickor, skattar sin psykiska hälsa som oroväckande låg. För att möta denna problematik ska två medarbetare på ungdomsmottagningen utbildas i *Acceptance and Commitment Therapy (ACT)*. Det är en modell som syftar till att hjälpa människor hitta ett förhållningssätt till tankar och känslor för att kunna skapa ett rikt och värdefullt liv. En gruppverksamhet kommer att starta. Detta bidrar till det globala målet i Agenda 2030 om god hälsa.

För att socialsekreterare och behandlare ska ha god kännedom om ungdomsmottagningens verksamhet, ska gemensamma träffar genomföras. På så sätt kan möjligheten att använda ungdomsmottagningen under utredningstiden underlättas.

Fritidsgårdarna och friluftspjektet på öppna förskolan ska rikta in sig på att främja psykisk hälsa hos unga och erbjuda en meningsfull fritid med fysisk rörelse.

Trygg fritid

Fritidsgårdarna erbjuder särskilda riktade aktiviteter till flickor och andra målgrupper så som nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning. De fortsätter samverka med andra aktörer som arbetar förebyggande, till exempel civilsamhället.

Fritidsaktiviteter planeras och genomförs i samverkan med fackförvaltningar och civilsamhälle. Besökarnas delaktighet och inflytande är en grund i arbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet inom verksamheten utvecklas genom att arbeta enligt *Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar*.

Fritidsgårdarna ska vara trygga mötesplatser för ungdomar och verksamheten ska arbeta våldspreventivt och utifrån ett jämställt förhållningssätt. Stockholms stad har tagit fram en variant av programmet Mentorerna i våldsprevention (MVP) för fritidsledare som heter *Fritid fri från våld/MVP fritid*. All personal ska gå den utbildningen under våren, då metoden också ska implementeras. Samverkan sker med föreningen MÄN för ökad jämställdhet och bidrar till det globala målet i Agenda 2030 gällande ökad jämställdhet. Det är svårt att rekrytera personal med grundkompetens inom fritidsledaryrket. En annan utmaning är att fritidsverksamheten har flera timanställda medarbetare och att kompetensen varierar. Ambitionen är att ändra timanställningar till tillsvidareanställningar för att få bättre kontinuitet och högre kvalitet.

Fritidsgårdarna ska erbjuda studiestöd. För att möjliggöra det ska förvaltningen inventera organisationer att samverka med.

Fritidsgårdarna ska se över möjligheten att utöka utbudet för funktionsnedsatta ungdomar. Minst en verksamhet inom det förebyggande arbetet för barn och unga har ambitionen att hbtqi-diplomeras under året. Fritidsgårdarna ska se över planering och förutsättningar för att påbörja en verksamhet för hbtqi-ungdomar, eventuellt i samverkan med annan stadsdelsförvaltning.

Vidare ska förvaltningen förbättra kvaliteten på fritidsgårdarna genom fler ledarledda aktiviteter och trygghetsskapande arbete. Det handlar bland annat om att motarbeta

destruktiva maskulinitetsnormer och införa regler för bemötande.

Parklekar och öppna förskolan ska vara trygga mötesplatser för barn och familjer. Målet är att ha generösa öppettider, vilket är en utmaning utifrån de förutsättningar som gäller för de olika lokalerna och bemanningen. Inom öppna förskolan är det sårbart med små personalgrupper. Verksamheten ska se över bemanningsplaneringen för att möjliggöra utökade öppettider. Parklekarna kommer se över möjligheten att öka samverkan med civilsamhället.

Sommarkollo

Förvaltningen ska se till att öka tillgängligheten för sommarkollo för alla barn inom stadsdelsområdet. Fokus ligger på att försöka få fler barn från socioekonomiskt svaga områden samt barn med funktionsvariation att delta på kollo. För att öka tillgängligheten publiceras kollokatalogen på flera olika språk och den kommer att spridas inom olika verksamheter i stadsdelsområdet.

Introduktionsförskolor

För att nå målet om etablering av nyanlända ska förvaltningen fortsätta utveckla sfi för föräldralediga på öppna förskolorna och komplettera med integrations- och arbetsfrämjande insatser. Inskrivningsgraden på förskolan ska öka genom samarbete mellan introduktionsförskolorna och förskolorna. Förskolans pedagogiska uppdrag är särskilt viktigt i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar. Introduktionsförskolorna ska användas som verktyg för en snabbare etablering av nyanlända. De ska samverka med studie- och yrkesvägledare, samhällsvägledare och civilsamhället för att erbjuda fler kontaktytor mellan etablerade och nyanlända invånare.

Öppen förskola på finska ska fortsätta, en eftermiddag/vecka, i Öppna förskolan i Stureby. Finskspråkig pedagog bedriver verksamheten för finstalande familjer från hela staden.

Föräldrastöd

Nyblivna föräldrar får stöd via hembesöksprogrammet där föräldrarådgivare och BVC gemensamt gör hembesök. Hembesöksprogrammet visar på ökad trygghet i föräldrarollen, ökad kunskap om det svenska samhället och om samhällets stöd. Förvaltningen fortsätter även satsningen med olika universella föräldrastödsprogram. För att nå fler familjer arbetar förvaltningen uppsökande i samverkan med förskolan och mellanstadieverksamheten i Rågsved och Östberga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kultur nämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med fastighetsnämnden utforma en strategi för användande och utveckling av parkleksverksamheten och användning av parkleksbyggnader	2023-01-01	2023-06-30

Nämndmål: 1.1.1 Alla barn och unga i stadsdelsområdet har en meningsfull fritid, hälsofrämjande aktiviteter och jämlika uppväxtvillkor

Beskrivning

Alla verksamheter uppmärksammar psykisk ohälsa hos barn och unga och hänvisar vid behov vidare till lämplig instans.

Fritidsgårdarna är välkomnande, trygga och drogfria mötesplatser för alla barn och unga. Besökarna är delaktiga och har inflytande över aktiviteter. Fritidsgårdarna samverkar med civilsamhället. Personalen möter besökarna med en positiv förväntan och nyfikenhet samt har kunskap om risk- och skyddsfaktorer.

Kultur och fysisk aktivitet ingår som naturliga delar i de förebyggande verksamheterna.

Förvaltningen ska stärka informationen på olika språk om sommarkollo för att fler barn ska delta.

Förväntat resultat

- Fritidsgårdarna är till för alla barn och verkar för en jämn könsfördelning
- Fritidsgårdar och parklekar erbjuder barn och ungdomar en trygg och inkluderande verksamhet - som utgår från barns behov.
- Barn och unga har inflytande på fritidsgårdarna.
- Förvaltningen har ett utvecklat samarbete med civilsamhället.
- Verksamheterna är fria från rasism och arbetar för ökad jämställdhet.
- Barn och unga med funktionsnedsättning har en meningsfull fritid.
- Föräldrar har verktyg för att klara sitt föräldraskap.
- Barn och ungdomar i risk för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och har fler skyddsfaktorer.
- Fler barn från socioekonomiskt svaga grupper och barn med funktionsnedsättning deltar i sommarkollo.
- Barn och unga är nöjda med det utbud som erbjuds på fritidsgårdarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kunskapsöversyn kring evidensbaserade metoder i uppsökande arbete	2023-01-01	2023-12-31
Utreda parkleksverksamhet och framtida prioriteringar	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 1.1.2 Barn i behov av socialt stöd upptäcks tidigt

Beskrivning

Genom en samverkansmodell ska förvaltningen tidigt nå de barn och föräldrar som är i behov av stöd. Samverkan mellan avdelningarna och andra parter är en central del för att upptäcka barn i behov av stöd.

Alla verksamheter uppmärksammar psykisk ohälsa hos barn och unga och hänvisar vid behov vidare till lämplig instans.

I samband med inskrivning delar förskolan ut information om socialtjänstens arbete och informerar muntligt om anmälningsskyldigheten.

Förväntat resultat

- Andelen barn i stadsdelområdet som är inskrivna i förskolan ökar.
- En samverkansmodell för tidig upptäckt har tagits fram.
- Samverkan ökar både internt och externt.
- Familjer erbjuds insatser på ett tidigt stadium.
- Kunskapsöverföring sker regelbundet mellan socialtjänst och förskola.
- Kontaktvägarna mellan förskola och socialtjänst har utvecklats i syfte att tidigt upptäcka barn och familjer i behov av stöd.
- Öppna förskolan och förskolan uppmärksammar barn som riskerar att fara illa.
- Förvaltningen samverkar med regionen och barn- och ungdomspsykiatri (BUP).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Informationstillfällen mellan socialtjänst och förskola	20 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska genom exempelvis uppsökande arbete öka inskrivningsgraden i förskolan	2023-01-01	2023-12-31
Genomföra gemensam utbildning i risk- och skyddsfaktorer för förskola och socialtjänst	2023-01-01	2023-12-31
Inrätta förskoleteam (samverkan mellan förskola, barnavårdscentralen och socialtjänsten)	2023-01-01	2023-12-31
Organisera möten riktade till vårdnadshavare tillsammans med civilsamhället, fastighetsägare, socialtjänst och polis	2023-01-01	2023-12-31
Ta fram en samverkansmodell för tidigt socialt stöd	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Förvaltningen avser bidra till de globala målen om god utbildning för alla och minskad ojämlikhet i Agenda 2030, genom att erbjuda alla barn undervisning som planeras och följs

upp av legitimerad förskollärare. Vidare ska Avdelning förskolas stöd- och utvecklingsteam löpande erbjuda handledning och kompetensutveckling till rektor och medarbetare för att tillgängliggöra utbildningen för alla barn.

Avdelning förskola ska fortsatt medverka i forskningsprogrammet *Hållbar förskola* för att utifrån vetenskaplig grund utveckla arbetet med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

Barnrätt

Genom organisationen med barnombud på samtliga förskolor och barnombudssamordnare på förskoleenheterna ska barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv lyftas i frågor och beslut. Ett av barnombudssamordnarnas fokusområden under året ska vara barns delaktighet och inflytande.

Barns psykiska hälsa ska främjas genom att stöd- och utvecklingsteamet ska handleda pedagoger i samspelet mellan barn och vuxna på förskolan. Stödteamet ska vidare se över modellen som används vid handledning: innehållet i handledningen och hur det knyter an till förskolans systematiska kvalitetsarbete.

Alla förskoleenheter ska genomföra barnkonferenser kontinuerligt för att upptäcka barns behov av tidiga insatser. Barnkonferenserna är en del i arbetet med att systematiskt säkra förskolans kompensatoriska uppdrag, tillgänglighet i utbildningen och alla barns rätt till utbildning.

Digitalisering

Förvaltningen ska stödja förskolornas arbete för att alla barn utvecklar sin digitala kompetens och har tillgång till digitala verktyg. Förvaltningen ska ta fram en strategi för användningen av digitala verktyg i undervisningen samt genomföra interna fortbildningar. Utifrån den gemensamma strategin ska varje enhet ta fram en enhetsspecifik strategi.

Skolplattformen ska fortsatt användas som ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen ska se över hur systematiken i skolplattformen bättre kan anpassas efter budgetåret och implementeringen, samt uppföljningen, av enheternas verksamhetsplaner.

Språk

Förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska. Under 2022 har samtliga förskoleenheter tagit fram en strategi för det språkutvecklande arbetet.

Strategierna ska implementeras och följas upp under året. De förskolebibliotek som har byggts upp på samtliga förskoleenheter ska utvärderas. Utvärderingen har påbörjats, men ska färdigställas under 2023.

För att barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, ska de medarbetare som genomgått utbildningen *Kursledare i flerspråkighet i förskolan* utbilda fler medarbetare.

Avdelning förskolas språkgrupp kommer ha ett särskilt fokus på det språkstödande arbetet kring nationella minoriteter.

Praktikplatser och verksamhetsförlagd utbildning

Förvaltningens förskolor ska fortsätta ta emot studenter vid verksamhetsförlagd utbildning

(VFU) utifrån den klustermodell som är framtagen genom avtalet om Kluster-förskolor mellan Stockholms stad och Stockholms universitet. Förvaltningen ska också se över hur verksamhetsförlagd utbildning för medarbetare som läser erfarenhetsbaserad utbildning kan utvecklas. Därutöver kommer förvaltningens förskolor fortsatt också erbjuda andra universitet och högskolor VFU-platser.

Förvaltningens förskolor ingår också i avtal med Midsommarkransens gymnasium för att erbjuda elever på barnskötarutbildningen arbetsplatsförlagd utbildning av hög kvalitet. Detta samarbete fortsätter.

Trygghet i skolan

Skola och socialtjänst har tät samverkan. Ett exempel är förvaltningens arbete med samverkansmetoden skolsociala team (SST). I enlighet med samverkansöverenskommelsen finns en samverkansgrupp där biträdande enhetschefer som arbetar med myndighetsutövning deltar tillsammans med rektorer och fältassistenter.

Fältarbetare ska arbeta våldspreventivt med programmet *Fritid fri från våld* och samarbeta med utbildningsnämnden, socialnämnden och polis för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske även gentemot fristående skolor.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden samt i samråd polis och boende verka preventivt för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske på samma sätt gentemot fristående skolor	2023-01-01	2023-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla stödet till elever med funktionsnedsättningar som går ut gymnasieskola och gymnasiesärskola	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Alla barn har likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i en hållbar förskola av hög pedagogisk kvalitet

Beskrivning

Förvaltningen ska följa upp att alla förskoleenheter organiserar för att alla barn erbjuds undervisning och utbildning som planerats och följs upp av legitimerad förskollärare.

Förvaltningens stöd- och utvecklingsteam ska erbjuda förskoleenheterna handledning och utbildning utifrån aktuella behov för att tillgängliggöra utbildningen för alla barn. Stöd- och

utvecklingsteamet ska stödja och sammankalla enheternas barnombudssamordnare. Nätverket av barnombudssamordnare bevakar och utvecklar arbetet med barns rättigheter.

Förvaltningen ska följa upp att samtliga förskoleenheter implementerar strategi för det språkutvecklande arbetet.

Förvaltningen ska tydliggöra hur digitala verktyg ska användas i undervisningen för att utveckla undervisningen och stärka barns digitala kompetens genom en förvaltningsövergripande strategi. Utifrån strategin ska enheterna få i uppdrag att utforma enhetsspecifika strategier, utifrån enhetens behov och förutsättningar.

Förväntat resultat

- Samtliga förskoleenheter säkerställer att undervisning och utbildning planeras och följs upp av legitimerade förskollärare.
- Samtliga förskoleenheter får stöd av förvaltningens stöd- och utvecklingsteam.
- Samtliga förskoleenheter har en tydlig planering för hur de ska använda digitala verktyg i undervisningen, i syfte att utveckla undervisningen och stärka barns digitala kompetens.
- Samtliga förskoleenheter bedriver ett språkutvecklande arbete.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Följa upp förskoleenheternas användande av det socioekonomiska tillägget	2023-01-31	2023-12-31
Genomföra pedagogiska caféer för rektorer och biträdande rektorer om, Barns psykiska hälsa, tillgänglig utbildning och undervisning, förebygga psykisk ohälsa och orosanmälningar och samverkan med socialtjänsten	2023-01-01	2023-12-31
Specialpedagogiskt nätverk för medarbetare i förskolan	2023-01-01	2023-12-31
Ta fram strategi för användningen av digitala verktyg i förskolans undervisning	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Förvaltningen avser bidra till de globala målen om god hälsa, jämställdhet och minskad ojämlikhet i Agenda 2030 på flera sätt. Bland annat erbjuder förvaltningen stöd till våldsutsatta, arbetar förebyggande mot kriminalitet, har ett barnperspektiv och tillämpar könsneutrala ärendedragningar. Verksamheterna för vuxna och personer med funktionsnedsättning ger stöd och verkar för att brukare ska kunna leva ett självständigt liv.

Våld i nära relation

Förvaltningen ingår i *Islandsmodellen*, ett samverkansprojekt mellan polis och socialtjänst/socialjour. Syftet med modellen är att öka samverkan mellan polis och socialtjänst vid akuta våldshändelser i familjer med barn. Målet är att tillvarata våldsutsatta barn och vuxnas rätt till skydd och stöd samt möjliggöra att våldsutövare remitteras till behandlande enhet i så nära anslutning till den akuta våldshändelsen som möjligt. En viktig vinst med modellen är att våldsutsatta barn uppmärksammas och får möjlighet att komma till tals om sin situation i nära anslutning till den aktuella händelsen. En utmaning är att arbetssättet är

tidskrävande.

Relationsvåldscentrum sydost (RVCS) har beviljats medel från sociala investeringsfonden för att under perioden 2023-2025 ge praktiskt stöd till våldsutsatta. Stödet ska främst riktas till personer med fler sårbarhetsfaktorer än utsatthet för våld. En del våldsutsatta behöver stöd med det praktiska först, för att sedan kunna tillgodogöra sig behandlingen. Stödet kan vara att samordna olika insatser och kontakter runt den våldsutsatta och vara ett stöd vid utflytt från skyddat boende.

Alla enheter inom socialtjänsten arbetar med våldsproblematik på olika sätt och det pågår flera olika projekt inom förvaltningen. Under 2023 kommer det därför att undersökas om det finns möjlighet till samordning genom att skapa ett nätverk. Detta nätverk skulle bland annat tillgodose att skydd och stöd för våldsutsatta blir mer sammanhållet och att våldsutsatta barn och föräldrar får bättre stöd vid utflytt från skyddat boende.

Metodstödet iRisk syftar till att öka kvaliteten i de barnutredningar där barnet eller en omsorgsperson har utsatts för våld i en nära relation. Målet med att använda iRisk som metodstöd är att få ett bättre underlag för att bedöma graden av risk och valet av lämpliga insatser i form av skydd, stöd och behandling.

Brottsoffer, till exempel de barn och vuxna som utsatts för våldsbrott inom familjen, ges stöd i högre utsträckning vid förvaltningens Relationsvåldscentrum.

Arbetet i förvaltningens relationsvåldsteam (RVT) med att nå fler våldsutövare för att erbjuda stöd och behandling fortsätter. Under 2023 kommer förvaltningen undersöka möjligheten till ett starkt uppsökande arbete för att nå fler våldsutsatta, våldsutövare och deras barn och därigenom kunna erbjuda fler tidiga insatser. Relationsvåldsteamet ska även undersöka möjligheten att arbeta närmare och i tätare samverkan med polis i individärenden där det inte finns barn.

Sedan våren 2022 har RVT ingått i ett projekt med Sveriges kommuner och regioner (SKR) som heter *SU Kvinnofrid*, vilket är en modell för en individcentrerad uppföljning utifrån evidens. Projektet ska utvärderas under 2023.

Kriminalitet

De som vill lämna en kriminell livsstil ska erbjudas professionellt stöd. En första kontakt med staden ska ske inom 24 timmar för den som vill hoppa av. Det blir en utmaning utifrån att det är svårt att beviljas besök för en ungdom som blivit anhållen. Socialsekreterare ska sträva efter att få besöka ungdomen så skyndsamt som möjligt. När ungdomen är anhållen är sannolikt motivationen som störst att lämna en kriminell livsstil.

Sociala insatsgrupper (SIG) för unga kommer att utvecklas genom ett forskningsprojekt som ska pågå till december 2024. Syftet är att undersöka de långsiktiga effekterna av SIG och att komma med förbättringsförslag.

Sociala insatsgruppen för vuxna kommer fortsätta samverka med polis och kriminalvård inom samverkansmodellen *Trefas*. Modellen syftar till att genom samverkan genomföra konkreta åtgärder för enskilda individer för att stoppa skjutvapenvåldet.

För vuxna personer som vill lämna kriminalitet kommer rutiner och arbetssätt utvecklas i samverkan med socialförvaltningen. De nya rutinerna och arbetssätten kommer att implementeras under året för att den som vill hoppa av en kriminell livsstil ska få kontakt med sociala insatsgruppen inom 24 timmar.

Projektet *LOSAM* (lokal samordnare) drivs av förvaltningen tillsammans med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning. I projektet deltar även utbildningsförvaltningen och polisen. Projektet syftar till att tidigt uppmärksamma de barn 10-15 år som visar tecken på oroväckande alternativt begynnande kriminellt beteende.

För att tidigt fånga upp unga som varit inblandade i kriminalitet finns socialsekreterare på plats i polisens lokaler i Farsta, vilket gynnar samverkan. Socialsekreteraren kan till exempel med kort varsel vara med på polisförhör. Ambitionen är att även ha socialsekreterare på plats hos polisen Globen.

Lokala samverkansforum 0-20 år mellan skola, socialtjänst, polis och fritid utvecklades för att upptäcka ungdomar i risk att begå brott eller med en begynnande kriminalitet. Förutom att lokala problembilder och vad olika parter kan bistå med tas upp, kommer det även fram förslag på gemensamma föreläsningar. En gemensam kunskapsgrund underlättar samverkan och ökar samsynen.

Barnperspektiv i utredningar och insatser

Barn och unga som är föremål för förhandsbedömningar, barnavårdsutredningar, vårdnadsutredningar och insatser ska vara delaktiga och få information. Barn ska få återkoppling kring vad som händer och ta del av bedömningar som gäller dem. Olika samtalsverktyg används för att möjliggöra barns delaktighet. Målet är att samtliga barn ska erbjudas samtal, fysiskt eller digitalt, efter avslutad utredning eller insats. Detta syftar till att hjälpa barnen förstå sammanhanget. Rutiner för avslutningssamtal ska arbetas fram på de olika enheterna.

Barnkonsekvensanalyser ska genomföras i utredningar för att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet. Detta går i linje med artikel 3.1 i barnkonventionen "ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa".

Familjehemsplacerade barn ska vara delaktiga och uttrycka sin åsikt kring placeringen. Familjehemsvården arbetar därför med olika samtalsmetoder för att möjliggöra att barn lättare ska kunna uttrycka sig.

Social omsorg vuxen kommer fortsätta arbetet med att stärka barnperspektivet inom handläggning och utförande av insatser för att tidigt uppmärksamma barn och familjer i behov av stöd med ett tydligt anhörighetsperspektiv. Det genomförs bland annat genom barnkonsekvensanalyser i utredningar, arbete för att ge barn information om beslut som rör dem och genom att implementera *Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024* i berörda verksamheter.

Placerade barns skolgång

Barn som är placerade i familjehem eller andra typer av boenden ska ha en välfungerande skolgång. Socialtjänsten betonar vikten av att klara av skolan och bidrar i möjligaste mån till

att ge barnet stöd för att lyckas nå skolresultaten, i enlighet med det globala målet i Agenda 2030 om god utbildning för alla. De barn som är familjehemsplacerade i Stockholms län får stöd via Skolfam, en förebyggande arbetsmodell för att stärka skolresultat för barn i familjehem, vilket ger goda resultat för barnen.

Självständighet och delaktighet

Verksamheterna för vuxna och personer med funktionsnedsättning har som kärnuppdrag att ge stöd och verka för att brukare ska kunna leva ett självständigt liv.

En viktig del är att genom stödinsatser öka möjligheterna för brukare att kunna bo i ett eget boende och utifrån individuella förutsättningar leva ett självständigt liv. Förvaltningen kommer fortsätta arbetet för att brukare som beviljats boende ska erbjudas att flytta vidare till mer självständiga boendeformer. För att följa upp att insatserna leder till självständighet utförs systematiska uppföljningar av genomförandeplaner.

För vuxna, som är i behov av insatser från flera aktörer parallellt, fortsätter förvaltningen arbetet med samordnad individuell plan (SIP) för att säkerställa delaktighet och arbeta för fungerande och långsiktiga individuella helhetslösningar.

För att personer med missbruk och psykisk funktionsnedsättning, så kallad samsjuklighet, ska få möjlighet att leva ett självständigt liv behövs särskilt anpassade insatser och en god samverkan. Förvaltningen kommer fortsätta delta i projektet *förstärkt samverkan* med socialförvaltningen och Beroendecentrum Stockholm, Prima Maria, Psykiatri Södra Stockholm och stadsdelsförvaltningarna Farsta, Skarpnäck och Södermalm i syfte att utveckla en förstärkt samverkan för målgruppen.

Jämställdhet och jämlikhet

Öppenvården för barn och unga arbetar med könsneutrala ärendedragningar för att inte behandla kvinnor och män olika. En utveckling av det är att också avidentifiera vilket område familjen kommer ifrån för att inte ha förutfattade meningar utifrån ursprung och socioekonomiska faktorer.

Samhällsvägledning för nyanlända

För att stimulera nyanländas integration kommer förvaltningens medborgarkontor genom medel från Länsstyrelsen vara med och driva projektet *Pedagogisk kapacitetsutveckling inom Stockholms stads samhällsvägledning för nyanlända*. Projektet, som är stadsövergripande, syftar till att sätta fokus på lärande istället för service, vilket ska möjliggöra för nyanlända att snabbare nå självständighet. Förvaltningen kommer inom ramen för projektet anställa två pedagoger samt kompetensutveckla samhällsvägledarna.

Samverkan med civilsamhället

Förvaltningen ska fortsätta utveckla samverkan med civilsamhället, bland annat genom att undersöka möjligheten att ingå fler idéburna offentliga partnerskap (IOP).

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Fritidsgårdarna erbjuder särskilda riktade aktiviteter till olika målgrupper, bland annat till ungdomar med funktionsnedsättning. De kommer också att se över möjligheten att utöka

utbudet för funktionsnedsatta ungdomar.

Förvaltningen ska se till att öka tillgängligheten för sommarkollo för alla barn inom stadsdelsområdet. Fokus ligger till exempel på att försöka få fler barn med funktionsvariation att delta på kollo.

Det ska finnas tillgång till ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som alla kan delta i utifrån sina förutsättningar.

Förvaltningen avser bidra till de globala målen om god utbildning för alla och minskad ojämlikhet i Agenda 2030 genom att erbjuda alla barn undervisning som planerats och följs upp av legitimerad förskollärare. Vidare ska det specialpedagogiska stödteamet löpande erbjuda handledning och kompetensutveckling till rektor och medarbetare för att tillgängliggöra utbildningen för alla barn. Förvaltningens stödteam ska erbjuda förskoleenheterna handledning och utbildning utifrån aktuella behov för att tillgängliggöra utbildningen för alla barn.

Arbetet med det våldsförebyggande programmet för personer med funktionsnedsättning *Viktig Intressant Person (V.I.P.)* kommer att stärkas. Programmet syftar till att förebygga att personer med funktionsnedsättning utsätts för eller utsätter andra för våld i nära relationer.

Verksamheterna för personer med funktionsnedsättning har som kärnuppdrag att ge stöd och verka för att brukare ska kunna leva ett självständigt liv. Insatserna ska möjliggöra självständighet och delaktighet.

Förvaltningen kommer att utveckla arbetet med tillgänglig och individuellt anpassad information både inom handläggningen för vuxna, vid utförandet av insatser och inom området för samhällsservice. Bland annat kommer medborgarkontoret utveckla en funktion med samhällsvägledning på teckenspråk. Verksamheten ska vända sig till alla Stockholms invånare som behöver samhällsvägledning på teckenspråk. Samhällsvägledningen kommer ske genom digitala drop-in-möten.

För att personer med missbruk och psykisk funktionsnedsättning, så kallad samsjuklighet, ska få möjlighet att leva ett självständigt liv behövs särskilt anpassade insatser och en god samverkan.

För att motverka hälsorisker bland personer med funktionsnedsättning kommer förvaltningen utveckla det hälsofrämjande arbetet inom området för funktionsnedsättning och socialpsykiatri, bland annat genom att utbilda medarbetare och utveckla nya arbetsätt. Förvaltningen avser med det arbetet bidra till det globala målet om god hälsa och välbefinnande i Agenda 2030.

Det hälsofrämjande arbetet inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri utvecklas genom att förvaltningen följer de senaste forskningsrönen, tillämpar nya metoder och utvecklar arbetsätten.

Det finns äldre personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar som inte försvinner med ålder. Utifrån detta görs alltid individuella biståndsbedömningar och genomförandeplaner upprättas vid insatser för att tillgodose den enskildes särskilda behov. Förvaltningen arbetar med att insatser för äldre ska vara tillgängliga och att det ska vara

enkelt att få information om äldreomsorg.

Förvaltningen deltar även i ett pilotprojekt inom ramen för äldrevänlig stad där åtgärder ska vidtas i Årstaskogen i syfte att öka tillgängligheten för äldre.

Rådet för funktionshindersfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Beslutsunderlag till stadsdelsnämnden som berör personer med funktionsnedsättning eller äldre behandlas i respektive råd. Organisationen för alla stadens råd för funktionshindersfrågor ändras från och med den 1 januari 2023. Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsnämnder kommer att ha ett gemensamt råd.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	92 %	öka	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	79 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	88 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	80 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (våld i nära relation)	80	Tas fram av nämnd	År
 Andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	80 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	85 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för en centralisering av hälso- och sjukvården inom socialpsykiatriens bostäder med särskild service från den 1 januari 2024	2023-01-01	2023-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna samla och följa statistik över antal ansökningar, beslut och avslag avseende	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet		
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden vidareutveckla skolsociala team i hela staden, samt utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 1.3.1 Våldsutsatta barn, unga, vuxna och äldre får skydd och stöd

Beskrivning

Alla verksamheter arbetar för att tidigt upptäcka våldsutsatta och vid behov slussa vidare till lämplig verksamhet. Genom att kartlägga möjligheten till ett stärkt uppsökande arbete får förvaltningen kunskap om hur arbetet ska bedrivas för att nå våldsutsatta och våldsutövare i ett tidigare skede.

Förvaltningen arbetar med det våldsförebyggande programmet för personer med funktionsnedsättning Viktig Intressant Person (V.I.P) inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Genom individuellt utformade insatser och samverkan mellan olika parter får den enskilde stöd i processen mot ett liv fritt från våld. Kontinuerlig uppföljning görs för att säkerställa att stödet motsvarar behovet och leder till individuellt uppsatta mål. Förvaltningens verksamheter som arbetar med målgruppen erbjuder individuellt anpassad och tillgänglig information för att brukare ska vara delaktiga och verksamheter tillgängliga.

Äldre är en särskilt utsatt grupp utifrån ekonomi, försummelse samt psykiskt och fysiskt våld. Förvaltningen arbetar med att särskilt utreda och följa upp misstankar om våld mot äldre.

Förvaltningen följer de senaste forskningsrönen, tillämpar nya metoder och utvecklar arbetssätten.

Förväntat resultat

- Alla medarbetare har goda kunskaper om relationsvåld och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Förvaltningen har insatser anpassade för särskilt utsatta och sårbara grupper.
- Barnkonsekvensanalyser görs i utredningar.
- Våldsutsatta får skydd.
- Fler våldsutövare får behandling.
- Metodstödet iRisk används vid barnutredningar där barn varit utsatt för våld i nära relation.
- Förvaltningen har kunskap för att utveckla sitt uppsökande arbete inom våld i nära relationer.
- Vuxna är delaktiga och ges tillgänglig information i ärenden som berör dem.
- Barn, unga och vuxna är nöjda med bemötandet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel våldsutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts	70 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel våldsutövare där målet med insats från RVC uppnåtts	70 %		År
Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC	20		År
iRisk används vid våldsärenden	20 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Starta ett nätverk kring relationsvåld	2023-01-01	2023-12-31
Stärka delaktighet och tillgänglighet inom handläggningen och insatser av Individ- och familjeomsorg vuxen samt funktionsnedsättningsområdet genom individuellt anpassad kommunikation	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla arbetet med mobil myndighetsutövning	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla det uppsökande arbetet	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 1.3.2 Stadsdelsförvaltningen ger stöd till barn, unga och vuxna som vill lämna kriminalitet

Beskrivning

Brottsoffer ska erbjudas stöd.

De som har en kriminell livsstil erbjuds stöd för att lämna den kriminella miljön.

Medarbetare ska ha goda kunskaper om kriminalitet och dess konsekvenser.

Rutiner och arbetssätt utvecklas och implementeras i samverkan med socialförvaltningen för att den som vill hoppa av en kriminell livsstil ska få kontakt med sociala insatsgruppen inom 24 timmar.

Förvaltningen samverkar med polis och kriminalvård.

Förväntat resultat

- Barn och unga i eller i riskzon för kriminalitet och missbruk samt dess skadeverkningar tar del av insatser för att lämna ett destruktivt beteende.
- De som vill lämna en kriminell livsstil får stöd till att lämna den kriminella miljön.
- De som vill hoppa av en kriminell livsstil får kontakt med sociala insatsgruppen inom 24 timmar.
- Barn och unga som utsatts för brott får stöd.
- Förvaltningen har ett utvecklat arbete för att förebygga utanförskap, brott och skapa trygghet.
- Barn, unga och vuxna är nöjda med bemötandet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel familjer som fullföljt MST enligt plan	80 %		År
Andel ungdomar som fullföljer SIG enligt planering	75 %		År
♀ Andel vuxna som fullföljer insatsen Sociala insatsgrupper (SIG) enligt planering	35 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka delaktighet och tillgänglighet inom handläggningen och insatser av Individ- och familjeomsorg vuxen samt funktionsnedsättningsområdet genom individuellt anpassad kommunikation	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla och implementera rutiner och arbetssätt för att de som vill hoppa av en kriminell livsstil får kontakt med sociala insatsgruppen inom 24 timmar	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 1.3.3 Barnets perspektiv är synligt i utredningar och insatser

Beskrivning

I barnutredningar samt i relevanta vuxenutredningar ska barn synliggöras.

Barn ska få information om bedömningar som genomförts och som de berörs av.

Barn ska få information och komma till tals efter avslutad utredning eller insats.

Barn och/eller föräldrar som är anhöriga informeras om och erbjuds adekvat stöd.

Barn kommer lättare till tals genom olika samtalsmodeller.

Förväntat resultat

- Barn och ungdomar kommer till tals i utredningar.
- Barnkonsekvensanalyser görs vid beslut som rör barn.
- Barn och ungdomar får information och tar del av bedömningar som genomförts i utredningar eller vid insatser som de berörs direkt eller indirekt av.
- Föräldrar och barn får information om anhörigstöd.
- Barn, unga och vuxna är nöjda med bemötandet.

Nämndmål: 1.3.4 Barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning i behov av stöd erbjuds insatser av hög kvalitet

Beskrivning

Genom individuellt utformade insatser och i samverkan mellan olika parter får den enskilde stöd i processen mot ett självständigt liv. Kontinuerlig uppföljning görs för att säkerställa att stödet motsvarar behovet och leder till individuellt uppsatta mål. Genom att erbjuda vuxna

individuellt anpassad och tillgänglig information är brukare delaktiga och verksamheter tillgängliga.

Ärendedragningar bidrar till att insatser beviljas på lika grund och utgår från aktuell lagstiftning.

Det hälsofrämjande arbetet inom området för funktionsnedsättning och socialpsykiatri utvecklas. Förvaltningen följer de senaste forskningsrönen, tillämpar nya metoder och utvecklar arbetsätten.

Förväntat resultat

- Vuxna lever ett självständigt liv.
- Brukare inom området funktionsnedsättning och socialpsykiatri tar del av hälsofrämjande aktiviteter.
- Vuxna är delaktiga och ges tillgänglig information i ärenden som berör dem.
- Handläggning utförs rättssäkert och med hög kvalitet i dokumentation.
- Insatser följs upp och leder till brukares individuellt uppsatta mål
- Barn, unga och vuxna är nöjda med bemötandet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kartlägga möjligheten att utöka och utveckla Tur och returs verksamhet och förrehabiliterande insatser	2023-01-01	2023-12-31
Stärka delaktighet och tillgänglighet inom handläggning och insatser av Individ- och familjeomsorg vuxen samt funktionsnedsättningsområdet genom individuellt anpassad kommunikation	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla det hälsofrämjande arbetet inom området för funktionsnedsättning och socialpsykiatri	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde är en bra plats att leva, bo och åldras i. Den äldres behov är i fokus vid utredning av behov om bistånd och förvaltningen erbjuder en värdig omsorg med hög kvalitet. Det salutogena perspektivet genomsyrar verksamheten och möjliggör hög livskvalitet för den äldre invånaren oavsett hälsotillstånd och ålder. Att arbeta med ett salutogent förhållningssätt kännetecknas av att ta tillvara det som fungerar, se möjligheter och styrkor hos den enskilde. I äldreomsorgens ansvar innefattas hälsofrämjande och uppsökande arbete, biståndsbedömning, hemtjänst och dagverksamhet, särskilt boende samt den kommunala hälso- och sjukvården för personer över 65 år.

För att bidra till de globala målen om ingen hunger, god hälsa och välbefinnande, jämställdhet och minskad ojämlikhet i Agenda 2030 planerar förvaltningen en rad aktiviteter under 2023. Genom att öka användandet av digitala hjälpmedel arbetar förvaltningen för social inkludering. Matlyftet säkerställer att äldre får en näringsrik kost. Den medicinska kompetensen hos personal ska öka under året för att tillgodose de äldres behov av god hälsa och omsorg. Förvaltningens arbete följs upp för att säkerställa att en likvärdig

biståndsbedömning samt omsorg ges till kvinnor och män. Om det finns skillnader som inte kan förklaras av andra faktorer än kön ska förvaltningen vidta åtgärder.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet utifrån handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Förvaltningen genomför uppsökande insatser och äldre erbjuds sociala, kulturella och fysiska aktiviteter som ger möjlighet till en vardag med hög livskvalitet.

Förvaltningen kommer att lägga ytterligare fokus på resultat utifrån folkhälsokollen, ett webbverktyg där aktuell hälsodata samlas för kommuner och stadsdelar i Stockholms län. Tidigare data visar att den psykiska ohälsan är utbredd i stadsdelsområdet bland äldre invånare. Det finns även problematik kring ofrivillig ensamhet, missbruk och relationsvåld.

Trygghet

Förvaltningens handlingsplan för att motverka att äldre utsätts för bedrägerier ska implementeras under året. Bland annat kommer information och utbildningsinsatser om hur den enskilde kan minska risken att utsättas för bedrägerier genomföras. Detta sker i nära samverkan med polisen.

Den äldre ges en trygg och hållbar hemgång vid utskrivningen från slutenvården eller korttidsboende. Arbets sättet *Tryggt mottagande i hemmet* ska organiseras i en ny effektivare, närmare och egen organisation i förvaltningen.

För att öka kontinuiteten och tryggheten för den äldre ska andelen timanställd personal minska. Samtliga verksamheter har en ökad grundbemanning genom resursteam.

Hälsofrämjande arbete

Hälsofrämjande arbete syftar till att främja hälsa, stärka samt bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Detta sker genom att stärka tilltron till den egna förmågan och öka kontrollen över den egna hälsan. Genom hälsofrämjande arbete med ett salutogent förhållningssätt ska förvaltningen bidra till att äldre invånare kan bo kvar i ordinärt boende. Särskilt sårbara äldre ska erbjudas stöd. Arbetet ska också bidra till att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering. Åldersgränsen för det uppsökande arbetet och uppdraget sänks från 80 till 75 år för att förebygga ensamhet och ohälsa genom att nå ut till fler tidigare.

Tillgänglighet till digital teknik förstärks genom förvaltningens digitala fixare, vars uppdrag vidareutvecklas.

Hälso- och sjukvård

En vidareutveckling kommer att ske av korttidsboendet på Högdalens vård- och omsorgsboende till en mer högkvalificerad specialistvård. Förvaltningen konstaterar ett ökat behov av mer omfattande medicinska insatser efter utskrivning från slutenvård.

En ny enhet bildas: Hälso- och sjukvård och utvecklingsenhet. Hälso- och sjukvårdsuppdraget bedöms i och med detta stärkas genom att lyfta fram aktiviteter, indikatorer och samordning av bland annat fysio- och arbetsterapeutinsatserna. Genom den nya enheten stärks utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen då Verklighetslabbet och Kliniskt träningscentrum (KTC) får en nära samverkan i olika projekt. För att höja den medicinska kompetensen hos

enheterna introduceras en kommunikationsmodell för att säkerställa god informationsöverföring enligt Situation, Bakgrund, Aktuellt tillstånd, Rekommendation (SBAR). Det minskar riskerna för att information glöms bort/misstolkas, vilket minskar risken för vårdskador.

Samverkan

Samverkan internt och externt ska utvecklas. För att utveckla framtidens äldreomsorg ska förvaltningen samverka med Östermalms stadsdelsförvaltning i projekt för en äldrevänlig stad. Inom ramen för delprojekt *Trygg senior* ska förvaltningen bidra till utvecklingen av digitala hjälpmedel i omsorgen av äldre invånare i ordinärt boende. Tillsammans med patientansvarig läkarorganisation, brukare och närstående ska dialogcaféer med ett aktuellt hälso- och sjukvårdstema genomföras.

Förvaltningen samverkar med regionen inom ramen för överenskommelsen om *God och nära vård*. Exempel på samverkan är hälsoveckorna, överenskommelser mellan primärvårdsrehabilitering och hemtjänsten samt regelbundna samverkansmöten.

Kompetensutveckling

Förvaltningen ska arbeta strategiskt för en god kompetensutveckling av alla medarbetare. Fortsatta prioriterade satsningar är bland annat Stjärnmärkt demensvård, ökad språkkompetens samt ökad kompetens inom psykisk ohälsa och missbruk.

Den medicinska kompetensen för medarbetare på särskilda boendeformer ska öka och säkerställas. Utbildningsinsatsen *Körkort inom vitala parametrar* (blodtryck, andningsfrekvens, saturation och puls) kommer ges på Kliniskt Träningcentrum (KTC). Riktade utbildningsinsatser erbjuds via äldreförvaltningen till bland annat biståndshandläggare och chefer.

Innovation och nya arbetssätt

Förvaltningens seniora volontärer deltar och samverkar med parklekar och fritidsgårdar utifrån ett gemensamt koncept i syfte att öka tryggheten och skapa möten över generationsgränserna.

En behovsinventering har visat att antalet fysiska tillsynsbesök kan minska genom införandet av digital tillsyn. Därför ska ett digitalt kommunikationssystem testas av äldre i ordinärt boende. Målet är att skapa ökad trygghet, självständighet och delaktighet.

Flera projekt pågår i Verklighetslabbets testbäddar. Höftskyddsbyxor med fallförebyggande funktioner ska utvecklas och testas inom ramen för projekt PRO SAFE. Projektet är ett samarbete mellan RISE (Sveriges forskningsinstitut och innovationspartner), Kungliga Tekniska högskolan och ett försäkringsbolag. Ett annat projekt gäller utvecklandet av en mobilapplikation för att mäta och följa upp svårläkta sårtytor. Applikationen kallas SeeWound (SW) och är utvecklad av forskare vid Linköpings Universitet.

Nationella minoriteter

För att verka för nationella minoriteters rättigheter fortsätter förvaltningen samverka med Skarpnäck och Farsta stadsdelsförvaltningar genom aktiviteter på finska i ett ambulerande café. Vidare ska förvaltningen uppmärksamma nationella minoriteters högtidsdagar. För att

främja de nationella minoritetsspråken i verksamheterna ska förvaltningen sprida information om äldreomsorgen på de olika minoritetsspråken. Kulturella aktiviteter inom förvaltningens verksamheter ska anordnas.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Det finns äldre personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar som inte försvinner med ålder. Utifrån detta görs alltid individuella biståndsbedömningar och genomförandeplaner upprättas vid insatser för att tillgodose den enskildes särskilda behov. Förvaltningen arbetar med att insatser för äldre ska vara tillgängliga och att det ska vara enkelt att få information om äldreomsorg.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	79 %	79 %	År
 Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter	70 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	65 %	65 %	År
 Andel äldre som anger att de känner till stadsdelens aktivitetscenter och mötesplatser	70 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre som på det hela taget är nöjda med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm	70 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	93 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	86 %	86 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Nämndmål: 1.4.1 Äldre invånares ansökan om bistånd handläggs med hög kvalitet

Beskrivning

Äldre invånare får kunskap om stöd och hjälp genom lättillgänglig information via bland annat tryckt information, sociala media och öppna mötesplatser. Kontaktcenter Äldre direkt är känd för den äldre som första kontaktväg med biståndshandläggaren.

Äldre som har ett biståndsbeslut får en särskild utsedd handläggare. Tydlig handlägningsprocess stödjer rättssäker biståndsbedömning och beslut utifrån stadens riktlinjer. Biståndshandläggares kompetens säkerställer att hänsyn tas till utsatta grupper.

Äldre invånare ges alltid möjlighet att vara delaktig i handläggningen exempelvis genom att säkerställa samtycke och kommunikering vid en eventuell överklagan. Ett salutogent och hälsofrämjande arbetssätt präglar myndighetsutövningen.

Förväntat resultat

- Äldre invånare vet vart de ska vända sig för att få hjälp och stöd.
- Det är lätt att komma i kontakt med biståndshandläggare.
- Ansökan om insatser handläggs rättssäkert, likställigt och jämställt.
- Vid utredning och bedömning av behov tas särskild hänsyn till hög ålder, oro och ensamhet.
- Den enskilde har hög delaktighet i handläggningen av bistånd.
- Handläggningen utgår från ett salutogent förhållningssätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel brukare med hemtjänstinsatser där uppföljning genomförts inom ett år efter fattat beslut	50		År

Nämndmål: 1.4.2 Insatser till äldre invånare är av hög kvalitet

Beskrivning

Den äldre är delaktig i upprättande av genomförandeplan som alltid är aktuell. Genom god personalkontinuitet, när och hur insatser utförs samt gott bemötande uppnås hög nöjdhet. Via teambaserat arbetssätt är den äldres situation och behov i fokus. Alla äldre med insatser har en fast utsedd omsorgskontakt.

Rätt till daglig utevistelse samt sociala aktiviteter för äldre på vård- och omsorgsboenden säkerställer en vardag med hög livskvalitet. Ett salutogent och hälsofrämjande förhållningssätt kännetecknas av ambitionen att identifiera och stärka individens egna resurser samt att öka delaktighet och tilltro till den egna förmågan.

Förväntat resultat

- Äldre invånare påverkar sin omsorg och dess innehåll.
- Äldre invånare är nöjda med hur insatserna utförs samt upplever trygghet.
- Äldre på särskilda boenden har en vardag med hög livskvalitet.
- Vård- och omsorgsarbetet utgår från ett personcentrerat salutogent förhållningssätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel brukare som har en aktuell genomförandeplan som utgår från individens behov	90 %		År
Andel äldre som upplever utbudet av hälsofrämjande aktiviteter som meningsfullt	80		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra dialogcaféer med ett aktuellt hälso- och sjukvårdstema med patientansvarig läkarorganisation i medverkan med brukare och närstående	2023-01-01	2023-12-31
Samverka med idrottsnämnden och kulturnämnden för att erbjuda äldre invånare riktade hälsofrämjande aktiviteter	2023-01-01	2023-12-31
Utreda förutsättningar för en stärkt samverkan med civilsamhället, bostadsbolag och regionen i syfte att nå fler ensamma äldre och äldre med psykisk ohälsa	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 1.4.3 Hälso- och sjukvårdsinsatser till äldre är av god kvalitet

Beskrivning

Rehabiliterande insatser fortsätter att utvecklas genom stärkt samverkan med sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och dietister. Tillförlitlig informationsöverföring säkerställs genom LifeCare. Kliniskt träningscentrum (KTC) säkerställer att den medicinska och kliniska kompetensen ökar genom utbildning.

För att följa och utveckla kvaliteten i arbetet analyseras resultat från kvalitetsregistren.

Förväntat resultat

- Den äldres individuella behov är i fokus.
- Informationsöverföring mellan förvaltningen och Region Stockholm fungerar väl.
- Medarbetarens medicinska kompetens har ökat.
- Samarbetet med patientansvarig läkarorganisation har utvecklats. Fokusområden är palliativ vård och läkemedelsgenomgångar.
- Ett personcentrerat hälsofrämjande förhållningssätt genomsyrar arbetet för att förebygga ohälsa hos äldre.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel brukare på särskilda boenden som erbjudits munhälsobedömning	90 %		År
Andel brukare på särskilda boenden som har en aktuell hälsoplan utifrån behov	90 %		År
Andel brukare på särskilda boenden som har en aktuell rehabiliteringsplan utifrån behov	90 %		År
Andel brukare som har en genomförd läkemedelsgenomgång	100 %		År
Andel brukare som har en nattfasta på elva timmar eller lägre	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ge varje brukare en individuell bedömning utifrån ADL, fall, undernäring och trycksår samt årlig läkemedelsgenomgång och omvårdnad i livets slutskede enligt "Rutinerna för den äldres hälsa och välbefinnande"	2023-01-01	2023-12-31
Genomföra en temamånad i maj om hälso- och sjukvård	2023-01-01	2023-05-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra en temavecka om kost och nutrition samt palliativ vård under hälso- och sjukvårdsmånaden	2023-01-01	2023-05-31
Öka kunskapen om basala hygienrutiner och smittskyddsarbete i verksamheten	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Samverkan med civilsamhället ska stärkas i syfte att nå ut med kultur till fler invånare och för att alla ska ha möjlighet till en aktiv fritid i enlighet med de globala målen i Agenda 2030 om jämställdhet och minskad ojämlikhet. Genom att fördela föreningsbidrag till lokala föreningar som bedriver läxhjälp bidrar förvaltningen till det globala målet om god utbildning för alla i Agenda 2030.

En meningsfull fritid är en viktig skyddsfaktor i barn och ungas liv. Förvaltningen ska bidra till ett levande kultur-, idrotts- och föreningsliv bland unga. Alla barn och unga ska kunna idrotta oavsett ekonomiska förutsättningar. Ambitionen är att fler barn ska delta i idrott, kulturskola och fritidsklubb. De förebyggande verksamheterna, så som parklekar och fritidsgårdar, ska erbjuda såväl kulturella inslag som att inspirera till fysiska aktiviteter. Stödet till de föreningsdrivna samlingslokalerna ska öka i syfte att skapa ett levande föreningsliv.

Snösätra

Förvaltningen fortsätter arbetet för en permanent kulturpark i Snösätra, med fokus på graffiti. Arbetet ska ske utifrån en justerad ambitionsnivå och i samarbete med berörda nämnder och aktörer verksamma i området. Förvaltningen ska verka för att reglera formerna för en aktörsdriven kulturplats, med utgångspunkt i de förutsättningar som råder på platsen. Förvaltningen ska också verka för att tryggheten och säkerheten ökar i området via den trygghetssamordning som redan finns etablerad med andra förvaltningar och polisen.

Högdalstopparna

I budgeten för 2023 har idrottsförvaltningen tillsammans med exploateringskontoret fått i uppdrag att utreda hur Högdalstopparna kan utvecklas till ett attraktivt och öppet friluft- och rekreationsområde. Förvaltningen kommer att bistå med den kunskap som tagits fram under förra årets utredningsarbete.

Kultur i det offentliga rummet

Förvaltningen ska underlätta för kultur på allmänna platser i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	77 %	77%	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	76 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	77 %	77%	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	66 %	66 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska i samarbete med exploateringsnämnden, kulturnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och relevanta aktörer verksamma i området fortsätta arbetet med en permanent kulturpark med fokus på graffiti i Snösättra	2023-01-01	2023-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra och förenkla för föreningslivet i Stockholm med målet att Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat	2023-01-01	2023-12-31
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31

Nämndmål: 1.5.1 Invånarna i stadsdelsområdet har tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Beskrivning

Det ska finnas tillgång till ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som alla kan delta i utifrån sina förutsättningar. Förvaltningen ska skapa fler kulturella upplevelser i stadsdelsområdets offentliga miljöer. Invånare ska ha inflytande över idrottsutbudet genom ökad dialog.

Förvaltningen ska samverka med civilsamhället, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen för att erbjuda ett utökat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen ska även samverka med föreningar som erbjuder aktiviteter för nyanlända, exempelvis i närheten av genomgångsbostäder.

Föreningsbidrag ska fördelas till lokala föreningar som uppfyller kraven. Föreningar som får stöd av stadsdelsnämnden ska aktivt arbeta för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet.

Förväntat resultat

- Förvaltningen stödjer lokala föreningar som erbjuder barn och unga en aktiv fritid.
- Alla barn och unga i stadsdelsområdet har möjligheter att idrotta.

- Fritidsaktiviteter erbjuds nyanlända barn och unga.
- Stadsdelsområdet har en god tillgång av spontanidrottsytor.
- Barn och unga möter och provar olika former av kultur och skapande i förvaltningens öppna verksamheter.
- Det finns ett ökat antal kulturella upplevelser i stadsdelsområdets offentliga miljöer.
- Föreningsklimatet är bra och samarbetet med civilsamhället har utvecklats.
- Förvaltningen ger ett ökat stöd i lokala föreningars arbete med att nå ökad demokrati, hälsa och integration.
- Föreningslivet och civilsamhället i stadsdelsområdet har goda möjligheter till möten och kulturaktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra två informationsträffar inför ansökan om föreningsbidrag	2023-01-01	2023-12-31
Informera civilsamhället om förebyggande insatser på Medborgarkontoret	2023-01-01	2023-12-31
Reglera formerna för en aktörsdriven kulturplats i Snösätra	2023-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning genom att fortsätta implementera *Stockholms stads miljöprogram 2020-2023*, *Klimathandlingsplan 2020-2023* och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet. Förvaltningens arbete med klimat- och miljöfrågor utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.

Förvaltningen ska fortsätta implementera handlingsplanen för hållbar plastanvändning samt arbeta vidare med en plan för hur verksamheterna kan minska elförbrukningen. För att minska konsumtionen ska förvaltningen återanvända och återbruka mer. Förvaltningen ska också se över om det finns hårdgjorda ytor som är lämpliga att göra om till grönytor i syfte att öka den biologiska mångfalden och hantera skyfall.

Förvaltningen ska arbeta för stärkta ekologiska värden i parker, naturområden och i stadsdelsområdets tre naturreservat. Invånarnas intresse för odling ska tas tillvara och tillsammans med trafikkontoret ska förvaltningen fortsätta arbetet med Grönare Stockholm samt utreda möjligheten att anlägga mikroparker i stadsmiljö.

Förvaltningen ska bidra till målen om ett fossilbränslefritt Stockholm innan 2040 och en fossilbränslefri organisation innan 2030. Förvaltningen kommer att fortsätta främja miljöeffektiva transporter för tjänsteresor och framkomligheten för gångare och cyklister prioriteras.

Förvaltningen ska vidta åtgärder för bättre måluppfyllelse när det gäller inköp av ekologiska livsmedel samt ställa krav i upphandlingar på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i livsmedelsproduktionen. Arbetet med kemikaliesmart förskola ska fortsätta.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

För att bidra till de globala målen om hållbara städer och samhällen och minska städernas miljöpåverkan i Agenda 2030 ska förvaltningen fortsätta arbetet med att implementera *Stockholms stads miljöprogram 2020-2023*, *Klimathandlingsplan 2020-2023* och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet. Förvaltningens arbete med klimat- och miljöfrågor utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Stockholms stad ska vara fossilbränslefri år 2040 och stadens organisation senast år 2030. Förvaltningen ska under året arbeta för att minska utsläppen som den egna organisationen ger upphov till.

Förvaltningen ska fortsätta implementera handlingsplanen för hållbar plastanvändning. Det handlar bland annat om att minska användningen av fossil plast och öka utsorteringen och återvinningen av plast. Förvaltningens ledningsgrupper ska få information om stadens plaststrategi för vidare implementering ute i verksamheterna. Särskild betoning ska vara på att minska engångsartiklar för att minska avfallsmängden.

För att följa klimatpåverkan av inköpta livsmedel fortsätter förvaltningen att använda Hantera Livs. Förvaltningen arbetar också för att minska matsvinn.

Förvaltningen äger inga egna fastigheter men kan göra verksamhetsanpassningar och vissa Anpassningar i lokalerna för att nå stadens mål om att minska energianvändningen i verksamheterna med tio procent under mandatperioden. Förvaltningen ska arbeta vidare med en plan för hur verksamheterna kan minska elförbrukningen generellt, särskilt under de timmar då efterfrågan är som störst. De som arbetar i storkök kommer under året att erbjudas att gå Energicentrums utbildning i hur man sparar energi i storkök.

För att stödja omställningen till ett cirkulärt samhälle och minska konsumtionen ska förvaltningen återanvända och återbruka mer. Konkret handlar det om att använda stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett prioriterat alternativ i samband med inköp och avveckling av möbler och inventarier till förvaltningens verksamheter. Rutiner ska utvecklas så att alla verksamheter gör likadant.

Förvaltningen ska aktivt arbeta för fler hämtställen för matavfallsinsamling och för att öka andelen insamlat matavfall.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med biokol i stadsdelsområdets växtbäddar. Vidare kommer förvaltningen stödja arbetet med att ta fram ett nytt miljöprogram.

Klimathandlingsplan 2020-2023 - för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040

Förvaltningen ska fortsätta implementera handlingsplanen för klimatanpassning. Det handlar bland annat om att fullfölja arbetet med riskanalyser och bidra till att stärka stadens motståndskraft vid skyfall och värmeböljor.

Förvaltningen ska se över om det finns hårdgjorda ytor som är lämpliga att göra om till grönytor i syfte att öka den biologiska mångfalden och hantera skyfall.

Förvaltningen kommer att söka klimatinvesteringsmedel bland annat för plantering av fler träd i växtbäddar med biokol och för fördröjningsmagasin på sårbara platser i stadsdelsområdet.

Tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB ska förvaltningen verka för fler dricksvattenfontäner i områden som riskerar att bli värmeöar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	100 %	100 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens verksamheter	2,8 GWh	1945 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024	2023-01-01	2023-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 2.1.1 Verksamheterna är energi- och resurseffektiva och har en bra avfallshantering

Beskrivning

Förvaltningen ska vidta åtgärder för att minska energianvändningen i verksamhetslokalerna.

Förvaltningen ska arbeta för att minska den negativa klimatpåverkan från livsmedelskonsumtion och för att verksamheterna ska ha möjlighet att sortera och återvinna sitt avfall.

Förväntat resultat

- Energianvändningen minskar i förhållande till verksamheternas omfattning.
- Förvaltningens verksamheter sorterar och återvinner matavfall, där så är möjligt.
- Förvaltningens verksamheter sorterar och återvinner avfall.
- Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel koldioxidekvivalenter (kg CO ₂ e) på den gemensamma lunchmatsedeln i förskolan	0,4 kg CO ₂ e		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Informera förvaltningens ledningsgrupper om stadens plaststrategi för vidare implementering i verksamheterna	2023-01-01	2023-12-31
Mäta matsvinn i förvaltningens vård- och omsorgsboenden	2023-01-01	2023-12-31
Mäta matsvinn inom förskolan	2023-01-01	2023-12-31
Se över om det finns hårdgjorda ytor som är lämpliga att göra om till grönytor	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla lokala rutiner för användning av stadens interna återbrukscentrum, Stocket	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

För att bidra till målet om hållbara städer och samhällen och bevarande av biologisk mångfald i Agenda 2030 ska förvaltningen vidta åtgärder i linje med stadens handlingsplan för biologisk mångfald och det lokala stadsdelsvisa åtgärdsförslaget för Enskede-Årsta-Vantör.

Biologisk mångfald och naturvårdande insatser

Förvaltningen ska arbeta för stärkta ekologiska värden i parker, naturområden och i stadsdelsområdets tre naturreservat. Det handlar om naturvårdande insatser, som friställning av tallar och ekar, röjning av brynzoner, plantering av tidigblommande lök samt återställning, omställning och nyanläggning av ångar för att gynna pollinatörer. Rågsveds naturreservat kommer att ha betande djur under sommarmånaderna. Förvaltningen kommer att arbeta mot trädmålet.

Som ett led i arbetet med god vattenstatus, kommer förvaltningen söka medel för vasslätter i Magelungen.

Invånarnas intresse för odling i urban miljö ska tas tillvara. Det tillför positiva värden för den enskilde och kan i vissa fall också bidra till biologisk mångfald.

Förvaltningen ska bevaka och stötta exploateringskontoret i arbetet med grönytekomensation. Tillsammans med trafikkontoret ska förvaltningen fortsätta arbetet med Grönare Stockholm samt utreda möjligheten att anlägga mikroparker i stadsmiljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtb eklädda väggar	2023-01-01	2023-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram en strategi för gröna skol- och förskolegårdar som ska syfta till att byta ut traditionella material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial, samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer	2023-01-01	2023-08-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, med Malmö stad som förebild, ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar med en plan för hur detta kan genomföras på minst 15 skol- eller förskolegårdar under mandatperioden	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Den biologiska mångfalden i parker och grönområden är god

Beskrivning

Förvaltningen vidareutvecklar och stärker ekologiska värden i parker, naturområden och naturreservat med utgångspunkt i handlingsplanen för biologisk mångfald och de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald i Enskede-Årsta-Vantör.

Förväntat resultat

- Åtgärder har vidtagits för en god biologisk mångfald i stadsdelsområdets parker och grönområden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Plantera fler träd	2023-01-01	2023-12-31
Se till att det finns betande djur i Rågsveds naturreservat under sommarmånaderna	2023-01-01	2023-12-31
Öka andel yta med slätterängar	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

För att bidra till de globala målen om hållbar industri, innovationer och infrastruktur, jämställdhet samt minskad ojämlikhet i Agenda 2030 verkar förvaltningen för att minska växthusgasutsläppen och öka framkomligheten för gående och cyklister.

Hållbara tjänsteresor och minskade utsläpp

Förvaltningen ska bidra till målen om ett fossilbränslefritt Stockholm innan 2040 och en fossilbränslefri organisation innan 2030.

Förvaltningen kommer att fortsätta främja miljöeffektiva transporter för verksamheternas tjänsteresor. Förvaltningens resepolicy ska göras känd och följas av alla medarbetare.

El-cyklar och el-mopeder har köpts in till förvaltningen, bland annat till hemtjänstens personal. Inom förvaltningens bilpool ska i första hand elbil och i andra hand fordon med förnyelsebara bränslen användas. Vid nya köp prioriteras el-fordon, om tillgång till laddstolpar finns.

Förvaltningen ska fortsätta ställa relevanta miljökrav i upphandlingar, till exempel i kommande upphandling av måltidstjänster i förskolan.

Framkomlighet

För att främja ett hållbart resande ska framkomligheten för gångare och cyklister prioriteras.

Det ska vara enkelt att röra sig inom stadsdelsområdet oavsett årstid och väder. De park- och gångvägar som förvaltningen ansvarar för ska vara attraktiva, ha en god belysning och hålla en hög nivå på drift och underhåll. Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsområdets gång- och cykelvägnät samverkar förvaltningen med trafikkontoret för att framkomligheten ska vara hög i hela stadsdelsområdet. Till exempel synkroniseras arbetet med sandsopning och snöröjning.

Förvaltningen deltar även i ett pilotprojekt inom ramen för äldrevänlig stad där åtgärder ska vidtas i Årstaskogen i syfte att öka tillgängligheten för äldre.

Nämndmål: 2.3.1 Parkvägarna har god framkomlighet och transportererna är hållbara

Beskrivning

Förvaltningen tillämpar stadens framkomlighetsstrategi.

Alla medarbetare ska informeras om förvaltningens resepolicy.

Förväntat resultat

- Boende i stadsdelsområdet upplever att möjligheterna att gå och cykla i stadsdelsområdet är goda.
- Drift, underhåll och vinterväghållning av de gång- och cykelvägar som förvaltningen ansvarar för är av hög kvalitet.
- Förvaltningens fordon är miljövänliga.
- Alla medarbetare känner till resepolicy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Informera medarbetarna om förvaltningens resepolicy	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

För att bidra till målen om en god hälsa och hållbar konsumtion och produktion i Agenda 2030 ska förvaltningen bland annat arbeta för att relevanta krav ställs såväl vid inköp i den egna verksamheten som i upphandlad verksamhet.

Ekologiska livsmedel

Förvaltningen ska vidta åtgärder för bättre måluppfyllelse när det gäller inköp av ekologiska livsmedel, samt ställa krav i upphandlingar på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i livsmedelsproduktionen motsvarande svensk nivå.

Kemikaliesmart förskola

Förvaltningen ska bidra till målet att staden ska vara fri från skadliga, svårnedbrytbara och hormonstörande ämnen 2030. Arbetet med kemikaliesmart förskola ska fortsätta.

Ny renhållningslag

Förvaltningen arbetar med den nya renhållningslagen genom att ingå i en strategigrupp för en

ren stad. Arbetet leds av trafikkontoret och kommer att innebära arbetsuppgifter för stadsdelsförvaltningarna under året.

God vattenstatus

Förvaltningen har sökt medel för att klippa och transportera bort vass från delar av Fagersjöviken. Syftet är att skapa ett varierat landskap för många arter längs Magelungsdiket, skapa genomsiktighet vilket ökar tryggheten för besökarna samt minskar näringsbelastningen på Magelungen.

Förvaltningen har även under 2022 låtit provta mark och grundvatten i Snösätra. Resultatet som väntas under början av 2023 kommer bidra till en bättre bild av hur upplagsområdet påverkar Magelungen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 2.4.1 Stadsdelsförvaltningen bidrar till hälsosamma och giffria miljöer

Beskrivning

Förvaltningen gör miljösmarta val i den egna verksamheten samt ställer miljökrav vid upphandling som syftar till att minska den negativa effekten av upphandlade tjänster och produkter.

Förvaltningen verkar för att minska förekomst av giftiga ämnen i den offentliga miljön och i förvaltningens verksamhet. Verktyg för detta arbete är exempelvis Byggarubedömningen, Chemsoft och Kemikaliesmart förskola.

Förväntat resultat

- Maten i verksamheterna är god, hälsosam och till ökad del ekologisk.
- Förvaltningens förskolor har handlingsplaner för kemikaliesmart förskola.
- Förvaltningen använder sig av byggarubedömningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Erbjuda relevanta funktioner utbildning i Byggarubedömningen (BVB)	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Se över hur förvaltningen ska arbeta med nya krav kring djurskydd och antibiotikaanvändning i animaliska livsmedel	2023-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till målet om Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla genom att bedriva effektiva verksamheter utifrån invånarnas behov. Fokus ligger på att nå uppsatta mål inom tilldelad budgetram.

Förvaltningen fortsätter att erbjuda ungdomar feriejobb. För att minska antalet långtidsarbetslösa barnfamiljer med försörjningsstöd kommer förvaltningen driva projektet *Hållbar självförsörjning* i Rågsved i samverkan med Jobbtorg. Inom sysselsättningsverksamheten Tur och Retur pågår ett arbete för att personer som står långt från arbetsmarknaden ska komma i sysselsättning.

Förvaltningen verkar för en social, ekonomisk och ekologisk samhällsplanering med en god planering av bostäder, samhällsservice och verksamhetslokaler. Förvaltningen kommer arbeta utifrån *Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025*. Under året ska förvaltningens vräkningsförebyggande arbete utvärderas och samverkan ses över. Förvaltningen kommer prioritera arbetet för att inga barn ska leva i osäkra boendeförhållanden eller hamna i akut hemlöshet.

Förvaltningen arbetar aktivt med arbetsmiljöfrågor för att kunna behålla och utveckla ett hållbart arbetsliv och arbeta för en stabil personalkontinuitet och en sund sjukfrånvaro. Förvaltningen arbetar aktivt med att stärka friskfaktorer inom alla verksamheter.

För att bidra till ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och en god informationshantering kommer förvaltningen fortsätta implementera stadens *Riktlinje för informationssäkerhet* och tillhörande tillämpningsanvisningar. Förvaltningen kommer arbeta vidare med resultaten från steg 1-4 i risk- och sårbarhetsanalysen. Vidare kommer förvaltningen ha särskilt fokus på avtalsuppföljning och avtalsförvaltning.

Platssamverkan i Östberga och Rågsved fortsätter. Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisen revideras årligen den lokala lägesbilden och gemensamma prioriteringar tas fram. Arbetet med att minska antalet öppna drogscener är prioriterat. I samverkan med polis och kriminalvård kommer förvaltningens sociala insatsgrupper genom Trefas arbeta för att stoppa det dödliga skjutvapenvåldet. I takt med att stadsdelsområdet växer ska förvaltningen fortsätta ha en hög ambitionsnivå vad gäller renhållning, skötsel, underhåll och utveckling av stadens parker, naturreservat och grönområden. Dialogen med invånarna ska fortsätta utvecklas.

Förvaltningen avser bidra till att uppfylla mål och relevanta delmål i Agenda 2030 samt bidra till att ingen ska lämnas utanför inom ramen för det ordinarie arbetet. Verksamheterna bidrar till ett eller flera av målen med fokus på ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan. För att arbetet ska bli så effektivt som möjligt, samverkar förvaltningen med

andra nämnder och myndigheter, civilsamhället, näringslivet och akademien.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

För att bidra till kommunfullmäktiges mål arbetar förvaltningen med att bedriva effektiva verksamheter utifrån invånarnas behov. Fokus ligger på att nå uppsatta mål inom tilldelad budgetram.

Förvaltningen har en tydlig ekonomistyrning för att säkerställa en ekonomisk stabilitet i enlighet med stadens riktlinjer. Uppföljning genomförs månadsvis och budgetansvariga chefer får löpande stöd i sitt arbete. Åtgärder vidtas vid befarat underskott.

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för år 2023 om 2 608,2 mnkr för driftverksamhet och 24,5 mnkr för investeringar. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2022 ökar driftsbudgeten med 101,8 mnkr. Budgeten för investeringar minskar med 4 mnkr för 2023.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med AB Familjebostäder och AB Svenska Bostäder och berörda stadsdelsnämnder utreda lokalisering av den nya stadsdelsförvaltningen på Järva respektive att utreda lokalisering i Rågsved av förvaltningskontoret för Enskede-Årsta-Vantör när nuvarande hyresavtal löper ut	2023-01-01	2023-06-30
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.1.1 Stadsdelsförvaltningen har en långsiktigt hållbar ekonomi med ett utfall inom fastställd budget

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter bedrivs inom fastställd budget och resurser används effektivt för att nå en hög måluppfyllelse. Verksamheterna är kostnadseffektiva och anpassade till invånarnas behov.

Förvaltningen arbetar aktivt för att effektivisera förvaltningens lokalförsörjning och ser löpande över möjligheterna att exempelvis samlokalisera verksamheter.

Budgeten följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall för en kontinuerlig uppdatering av

både ekonomi och verksamheternas utveckling. Förvaltningen omfördelar medel vid behov för att säkerställa att verksamheterna ska få goda förutsättningar att uppfylla fastställda mål. Åtgärder vidtas vid avvikelser.

Budgetansvariga chefer får stöd för att göra anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Medarbetare och chefer har en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och rätt verktyg och kunskap om på vilka sätt de kan påverka förvaltningens ekonomi.

Förväntat resultat

- Prognossäkerheten är god.
- Åtgärder vidtas vid avvikelser.
- Budgetansvariga chefer får stöd.
- Förvaltningen har en kostnadseffektiv lokalförsörjning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Förvaltningen arbetar förebyggande för att bidra till de globala målen om minskad fattigdom och ojämlikhet i Agenda 2030. För att möta behov tidigt kommer förvaltningen utveckla arbetet för att nå fler grupper med budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning. Bland annat kommer konsumentvägledare regelbundet att finnas på plats vid medborgarkontoret. Unga prioriteras till sysselsättning, bland annat genom feriejobb, och arbetet för att minska antalet långtidsarbetslösa barnfamiljer utvecklas. Arbetet utifrån stadens näringslivspolicy fortgår också, vilket bidrar till målet om hållbar ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Prioritera unga till sysselsättning

Genom att prioritera unga till sysselsättning ökar chanserna för invånarna att snabbare etableras på arbetsmarknaden och bli självförsörjande.

Inom enheten för ekonomiskt bistånd arbetar en grupp handläggare specifikt med målgruppen unga vuxna för att effektivt, i samverkan med andra parter, kunna möta målgruppens individuella behov och ge stöd till att snabbt komma vidare i egen försörjning och sysselsättning.

För att förebygga behov av ekonomiskt bistånd ska förvaltningen i samarbete med Jobbtorg söka upp ungdomar i årskurs 3 på gymnasiet som bor i familjer som under lång tid haft ekonomiskt bistånd. De ska erbjudas vägledning för att kunna söka arbete eller studier efter gymnasiet.

Som ett led i att ge unga en möjlighet till ett första möte med arbetslivet fortsätter förvaltningen arbetet med att se över nya arbetstillfällen och erbjuda ungdomar feriejobb under sommar-, höst- och vinterlov.

Samarbete med universitet och högskolor

Förvaltningen kommer att ta emot totalt cirka 220 studenter för praktik eller verksamhetsförlagd utbildning (VFU) under året. Avdelning förskola räknar med att ta emot

110 praktikanter, Social omsorg barn och unga samt Social omsorg vuxen 12, Social omsorg äldre 90 och Administrativa avdelningen 8 praktikanter.

Minska antalet långtidsarbetslösa barnfamiljer

För att minska antalet långtidsarbetslösa barnfamiljer med försörjningsstöd kommer förvaltningen driva projektet *Hållbar självförsörjning* i Rågsved. Projektet har tagits fram utifrån inkomna förbättringsförslag från senast genomförd brukarundersökning inom ekonomiskt bistånd. Projektet innebär ett tätare och mer klientnära arbete med målgruppen i samverkan med handläggare inom förvaltningen och från Jobbtorg. Det klientnära arbetet möjliggör att handläggare kan möta familjerna där de befinner sig via mobil myndighetsutövning. Långsiktigt syftar projektet till att färre barn ska växa upp i familjer med försörjningsstöd.

Öka möjligheterna till egen försörjning och jobb

För att personer som genomgår behandling för missbruk ska ha större möjlighet till egen försörjning arbetar förvaltningen för att samtliga brukare ska ha en gemensam planering för en egen försörjning. En gemensam rutin har nyligen tagits fram mellan Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar i samverkan med Öppenvård Sydost och Jobbtorg. Rutinen syftar till att börja samverka tidigt i rehabiliteringsprocessen. När insatser och planering kan ske parallellt i en fungerande samverkan mellan inblandade parter ökar möjligheterna för brukaren att nå sina mål och ledtiderna kortas ned.

Sänka trösklarna till arbete

Inom sysselsättningsverksamheten Tur och Retur pågår ett arbete i samverkan mellan socialpsykiatrin och ekonomiskt bistånd. Syftet är att personer som står långt från arbetsmarknaden ska komma i sysselsättning och därefter kunna delta i insatser som leder till egen försörjning eller få stöd att söka annan ersättning. En arbetsterapeut finns på plats som genom arbetsförmågebedömningar, arbetsträning och samtal identifierar personers styrkor som arbetsmarknadsinsatserna kan formos utifrån. Förvaltningen kommer utreda möjligheterna att utöka Tur och Returs verksamhet.

Under 2021 tecknades ett avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Stockholm Street business. Avtalet riktas till personer i extrem utsatthet som inte kan tillgodogöra sig arbetsmarknadsinsatser. Arbetssätten kommer att formos i samverkan och målet är att fler närmar sig möjligheten till ordinarie arbetsmarknadsinsatser och egen försörjning.

För att öka möjligheterna för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden, fortsätter satsningen där Stockholmsjobb särskilt riktats till kvinnor som har minderårigt barn.

Arbete och insatser utifrån näringslivspolicy för Stockholms stad

Förvaltningen ska sträva efter goda förutsättningar för näringslivet i stadsdelsområdet. Stockholms stads näringslivspolicy tjänar som vägledning för arbetet.

Fokusområde 1: Stimulera tillväxt och företagsamhet

Tillsammans med andra nämnder och styrelser ska förvaltningen delta i arbetet med stadsdelsområdets renodlade verksamhetsområden, så att dessa ges långsiktiga förutsättningar för utveckling. Inom stadsdelsområdet finns Högdalens industriområde, Årsta partihallar och

Årsta park.

Genom samarbeten inom Verklighetslabbet skapas möten med innovatörer och entreprenörer. Verklighetslabbet är en test-arena för olika projekt för att utveckla praktiska och digitala lösningar inom äldreomsorgen.

Fokusområde 2: Förbättrad service, tillgänglighet och myndighetsutövning

Regelbundna företagsträffar är ett bra sätt att upprätthålla dialogen med företagare inom stadsdelsområdet och nå ut med aktuell och relevant information. Förvaltningen ska samarbeta med stadsledningskontoret kring företagsträffar. Nya företagare ska också få information om stadens service, via ett stadsgemensamt utskick.

Fokusområde 3: Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet

Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att drift och underhåll av offentliga miljöer ska bidra till att företag trivs och är trygga i stadsdelsområdet. Vid behov ska lokala företagare ges möjlighet att delta i det trygghetsskapande arbetet.

Förvaltningen deltar i kulturplattformen som är en samverkan med representanter från staden, befintliga och nya fastighetsägare och kulturaktörer i Slakthusområdet. Syftet är att se hur området ska fungera väl på både kort sikt och lång sikt, till exempel vad som behövs för att kunna ha evenemang.

Fokusområde 4: Öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens

Förvaltningen erbjuder bland annat personer som studerar möjligheten till praktik inom förvaltningens olika verksamhetsområden för att tillförsäkra att relevant kompetens finns efter att studenterna tar examen och ska ut i arbetslivet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,7 %	1,5 %	Tertial
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	70	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	825 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	80 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	220 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 025 st	11 000	Tertial

Nämndmål: 3.2.1 Invånare i stadsdelsområdet har jobb och försörjer sig själva

Beskrivning

Genom feriejobb under sommaren och skolloven introduceras unga i arbetslivet.

Nyanlända ges samhällsvägledning.

Personer får stöd till en egen försörjning genom kontakt med Jobbtorg, studier, arbetsförberedande insatser eller stöd i att söka annan ersättning. Långtidsarbetslösa barnfamiljer ges en tätare och mer nära kontakt i samverkan mellan handläggare inom förvaltningen och Jobbtorg.

Sysselsättningsverksamheten Tur och Retur stöttar personer som står långt från arbetsmarknaden att komma i sysselsättning och bli självförsörjande.

Förvaltningens enheter tar emot studenter för verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Förväntat resultat

- Unga är introducerade i arbetslivet.
- Nyanlända etableras snabbt i samhället.
- Invånare försörjer sig själva genom arbete eller annan ersättning som till exempel sjukersättning eller studiebidrag.
- Långtidsarbetslösa barnfamiljer har en hållbar självförsörjning.
- Vuxna långt ifrån arbetslivet är anställningsbara efter arbetsförberedande insatser.
- Studenter från olika lärosäten får en bra introduktion till arbete i förvaltningens verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kartlägga möjligheten att utöka och utveckla Tur och Returs verksamhet	2023-01-01	2023-12-31
Stärka delaktighet och tillgänglighet inom handläggningen och insatser av Individ- och familjeomsorg vuxen samt funktionsnedsättningsområdet genom individuellt anpassad kommunikation	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla arbetet med mobil myndighetsutövning	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla det uppsökande arbetet	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.2.2 Stadsdelsförvaltningen bidrar till ett gott näringslivsklimat

Beskrivning

Förvaltningen bidrar inom ramen för sitt uppdrag till näringslivspolicyns fyra fokusområden: att stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, skapa attraktiva miljöer och bättre framkomlighet samt att öka tillgången till relevant arbetskraft med relevant kompetens.

Förväntat resultat

- Förvaltningen bidrar till ett gott näringslivsklimat i stadsdelsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Se över tryggheten i något av stadsdelsområdets centrum inom ramen för platssamverkan	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

För att bidra till målet om hållbara städer och samhällen i Agenda 2030 ska förvaltningen verka för en social, ekonomisk och ekologisk samhällsplanering med en god planering av bostäder, samhällsservice och verksamhetslokaler. Invånarnas kunskap och erfarenheter om sitt närområde ska tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Stadsutvecklingen ska bidra till att motverka orättvisor och utjämna socioekonomiska skillnader i staden, och förvaltningen har ett ansvar för att det lokala perspektivet genomsyrar det arbetet. Förvaltningen ska ha en gedigen och uppdaterad kännedom om förutsättningar och utmaningar i stadsdelsområdet, och kommunicera det till berörda stadsutvecklingsprojekt. Detta arbete innefattar både att bearbeta och tolka statistik samt att samla in och förvalta kunskap och erfarenheter från lokalbefolkning och olika aktörer som verkar i området, både från civilsamhället och från näringslivet.

Förvaltningen ska verka för att exploatering bidrar till ökade kvaliteter i stadsdelsområdet, både som remissinstans för plansamråd och i den löpande kontakten med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret om olika planarbeten. Särskilt viktigt är det att stötta exploateringskontoret i arbetet med att fördela medel från projekt med bättre ekonomiska förutsättningar till de med sämre ekonomiska förutsättningar. Förvaltningen ska verka för att investeringar i offentliga lokaler och miljöer riktas till områden där de kan göra mest nytta i arbetet med att skapa en stad med lika levnadsvillkor och minskade socioekonomiska klyftor.

Motverka hemlöshet

Förvaltningen kommer arbeta för att minska hemlöshet utifrån *Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025* genom att förebygga hemlöshet, möta akut hemlöshet samt genom att stödja personer i steget vidare till eget boende.

Medborgarkontoret kommer fortsätta erbjuda bostadsvägledning för nyanlända som bor i genomgångsbostäder.

Under året ska förvaltningens vräkningsförebyggande arbete utvärderas och samverkan ses över i syfte att utveckla arbetet. Förvaltningen kommer prioritera och utveckla arbetet för att inga barn ska leva i osäkra boendeförhållanden eller hamna i akut hemlöshet.

Satsningen på mobil myndighetsutövning som påbörjades under 2022 för att söka upp personer som befinner sig på akutboende enligt tak över huvudet-garantin (TÖG) kommer fortgå under 2023. Satsningen syftar till att motivera och lotsa vidare personer i hemlöshet till mer stadigvarande boendelösningar.

Det långsiktiga arbetet med att erbjuda stöd vidare eller en väg tillbaka till eget fast boende kommer fortsätta, bland annat genom möjligheten till stöd i form av olika sociala bostadskontrakt, behandling mot missbruk samt fortsatt samverkan med SHIS. För de brukare som beviljats någon typ av boende med stöd ska förvaltningen fortsätta arbetet med att möjliggöra för brukare att flytta vidare till mer självständiga boendeformer, och där det är möjligt, med målet att ta över hyreskontraktet.

Äldre invånare ges stöd att ta sig ur hemlöshet. Förvaltningen har ett etablerat arbetssätt för äldre i hemlöshet och arbetet fortsätter under året.

Planerade förändringar inom äldreomsorgen

- Antalet korttidsplatser på Högdalens vård- och omsorgsboende utökas från 16 till 18 på grund av ökad efterfrågan i staden.
- Enskededalens servicehus omställning till seniorboende med 210 lägenheter och aktivitetscenter pågår. Etappvis inflyttning sker från och med hösten 2023.

Bostäder med särskild service

I samband med de senaste budgetarna har beställaransvaret för nya LSS- och SoL-bostäder övergått från stadsdelsförvaltningen till socialförvaltningen. Under övergångstiden behåller stadsdelsförvaltningen ansvaret för nya projekt som redan blivit markanvisade, men ska medverka till att övergången till socialförvaltningen löper på smidigt och att beslutsprocesserna, arbetsprocesserna och gränsdragningarna mellan de två förvaltningarna blir tydliga.

En effektiv lokalförsörjning

Förvaltningens arbete med lokalförsörjning är behovsstyrt och utgår till stor del från lokalförsörjningsplanen som uppdateras kontinuerligt. De bedömda behoven baseras på befolkningsprognoser och på beräknade byggprojekt i stadsdelsområdet. I arbetet ingår också planering för ersättningslokaler och/eller avvecklingsplaner för tillfälliga lösningar. Svängningar i konjunktur och byggmarknad bevakas i syfte att parera effekter av projekt som avstannar eller läggs ned på grund av yttre faktorer.

Enskede-Årsta-Vantör förväntas växa väsentligt under åren som kommer med många nya bostäder. De högt ställda målen kring produktion av nya bostäder för med sig ett ökat behov av verksamhetslokaler och samhällsservice, till exempel förskolor och äldreboenden. Lokalförsörjningsprocessen för förskola, öppen förskola och parklek kommer att ses över i syfte att anpassa den efter ökade ekonomiska krav.

Förvaltningen ska säkerställa en effektiv lokalförsörjningsprocess, vilket bland annat innebär att pröva lösningar kring samlokalisering. Förvaltningen ska i första hand hyra lokaler i stadens ägda fastigheter samt ha ett fortsatt fokus på att utveckla, behålla och anpassa befintliga lokaler.

Det finns en utmaning i att erhålla verksamhetslokaler på grund av den stora kostnadsutvecklingen. Förvaltningen ska säkerställa en god projektstyrning och hög kostnadsmedvetenhet vid ombyggnationer och beställning av nya verksamhetslokaler.

Tillsammans med kommunstyrelsen och relevanta kommunala bolag ska förvaltningen

fortsätta utreda om nya förvaltningslokaler kan etableras i Rågsved när nuvarande avtal för förvaltningshuset på Slakthusplan löper ut år 2026.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	65 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	80 %	Tas fram av nämnd	År
 Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	25	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Barn, vuxna och äldre har trygga och hållbara boenden

Beskrivning

Samhällsvägledarna på medborgarkontoret arbetar med bostadsvägledning, och barnfamiljer är prioriterade. Förvaltningen utvärderar och utvecklar sitt vräkningsförebyggande arbete med fokus på barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Förvaltningen söker upp personer i behov av stöd genom mobil myndighetsutövning. Brukare i behov av stöd erbjuds insatser som leder till att de kan flytta vidare till mer självständiga och långsiktiga boendelösningar.

Förvaltningen följer de senaste forskningsrönen, tillämpar nya metoder och utvecklar arbetssätten.

Äldre invånare ges stöd och insatser för att ta sig ur hemslöhet.

Förväntat resultat

- Nyanlända som bor i genomgångsbostäder erbjuds bostadsvägledning
- Vuxna är delaktiga och ges tillgänglig information i ärenden som berör dem.
- Vuxna erbjuds adekvat stöd för att ta steget vidare till ett eget boende.
- Vuxna lever ett självständigt liv och har en hållbar boendesituation.
- Äldre invånare har en hållbar boendesituation.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka delaktighet och tillgänglighet inom handläggningen och insatser av Individ- och familjeomsorg vuxen samt funktionsnedsättningsområdet genom individuellt anpassad kommunikation	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla arbetet med mobil myndighetsutövning	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla det uppsökande arbetet	2023-01-01	2023-12-31
Utvärdera och utveckla det vräkningsförebyggande arbetet med fokus på barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

För att bidra till de globala målen om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, jämställdhet och minskad ojämlikhet i Agenda 2030 lägger förvaltningen stor vikt vid det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utöver utveckling av ledarskap och medarbetarskap ska friskfaktorer stärkas och handlingsplaner för vissa yrkesgrupper genomföras.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

En god social och organisatorisk arbetsmiljö innebär en bra arbetssituation och ett öppet arbetsklimat där chefer och medarbetare känner delaktighet, engagemang och trivsel på sin arbetsplats. En god och jämställd arbetsmiljö främjar hälsa och säkerhet, är fri från kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Utifrån det arbetar förvaltningen aktivt med arbetsmiljöfrågor för att kunna behålla och utveckla ett hållbart arbetsliv och arbeta för en stabil personalkontinuitet och en sund sjukfrånvaro i stadsdelsförvaltningen.

Förvaltningen arbetar aktivt med att stärka friskfaktorer inom alla verksamheter för att på ett strukturerat och främjande sätt bidra till hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser. Förvaltningen har ett pågående arbete med att inventera, analysera och ta fram handlingsplaner utifrån de friskfaktorer som är mest relevanta för verksamheten. Förvaltningen ska säkerställa ett närvarande ledarskap genom att identifiera ett uttalat maximalt antal medarbetare per chef inom respektive verksamhetsområde.

Det finns upprättade rutiner för hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska bedrivas och utifrån den årliga uppföljningen följs arbetet upp och återkopplas till nämnden.

Stadsdelsförvaltningen värnar om god samverkan med fackliga organisationer. Samverkan är en ständigt pågående process och samverkanssystemet behöver kontinuerligt utvecklas, förändras och anpassas till den praktiska verksamheten. Under 2023 kommer därför partsgemensamma aktiviteter i syfte att utveckla samverkan inom förvaltningen att genomföras.

Handlingsplaner för vissa yrkesgrupper

Handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för biståndsbedömare och socialsekreterare ska revideras under 2023. Förvaltningen ser fram emot ytterligare utveckling av ärendehanteringssystemet Paraplyet med fler digitala funktioner, som väntas påverka administrationen positivt. Även andra digitala lösningar skulle kunna underlätta arbetet för socialsekreterare, och förvaltningen ska under året se vilka digitala möjligheter som finns.

För att erbjuda barn en förskola av hög kvalitet ska förvaltningen säkerställa goda förutsättningar för en bra arbetsmiljö i de kommunala förskolorna. Förvaltningen ska fortsätta arbetet utifrån handlingsplanen *Förbättrad arbetsmiljö i förskolan för barnskötare och förskollärare*. De befattningsbeskrivningar för kockar, barnskötare och förskollärare som har tagits fram under 2022 ska implementeras. Vidare ska beslut om gemensamma ramar för planeringstid fattas.

Kompetensförsörjning

Stadsdelsförvaltningen ska arbeta strategiskt för en god kompetensutveckling bland medarbetare. Det ska finnas möjligheter att utvecklas i yrket. Medarbetare i stadsdelsförvaltningen ska känna till karriär- och utvecklingsvägar inom förvaltningen.

Stadsförvaltningen arbetar för en hållbar bemanningsplanering.

Kompetensutveckling för medarbetare i förvaltningen ska utgå från verksamhetens behov och grunda sig i enheternas kompetensplanering och de individuella utvecklingsplaner som kommer av medarbetarsamtalen.

Stärka och utveckla social hållbarhet

Avdelningen Social omsorg barn och unga kommer i inledningen av året att implementera en ny organisation och en utökning av personal. Den nya organisationen syftar till att öka kvaliteten på utredningar och placeringar samt förbättra arbetsmiljön för medarbetare. I den nya organisationen kommer extra tyngd läggas på uppföljning av placerade barn och ungdomar. Detta kommer medföra en mer kvalitativ vård och lägre placeringskostnader. Uppföljning och analys av antal vårddygn kommer att göras.

Familjehemsvården utvecklas genom stärkt bemanning med särskilt fokus på rekrytering av nya familjehem.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	80	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter	13,5 %	Tas fram av nämnd	År
 Sjukfrånvaro	8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för kompetensförsörjningen inom förskolan i Stockholms stad	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.4.1 Medarbetare i stadsdelsförvaltningen har goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen ska säkerställa ett närvarande ledarskap genom att identifiera ett uttalat maximalt antal medarbetare per chef inom respektive verksamhetsområde.

Tillitsbaserad styrning är ett förhållningsätt som ska känneteckna styrning, kultur och arbetssätt på stadsdelsförvaltningens arbetsplatser. Det innebär att chefer och medarbetare utifrån kunskap, erfarenhet och profession ges förutsättningar, mandat, förtroende och inflytande att utveckla och bedriva sitt arbete utifrån budgetens intentioner, verksamhetens mål och kärnupdrag.

Fortsatt implementering av Stockholms stads chefsprofil ska genomföras och ett gemensamt utbildningsprogram för chefer på förvaltningsövergripande nivå ska tas fram. Under året kommer chefsutbildningar genomföras i syfte att stärka och kompetenshöja chefer i förvaltningen.

Ett aktivt medarbetarskap som bidrar till ständiga förbättringar, utveckling och innovation ska genomsyra förvaltningens verksamheter.

En god social och organisatorisk arbetsmiljö och ett öppet arbetsklimat där medarbetarna känner delaktighet, engagemang och trivsel på sin arbetsplats ska råda på förvaltningens arbetsplatser. Arbetet med friskfaktorer sker på ett strukturerat sätt och främjar hållbara, hälsosamma och attraktiva arbetsplatser.

Förväntat resultat

- Medarbetare och chefer har goda förutsättningar att göra ett bra jobb.
- Tillitsbaserad styrning kännetecknar kultur och arbetsplatser i hela förvaltningen.
- Bemanningen består av en hög andel tillsvidareanställda med trygga anställningsvillkor.
- Ledarskapet präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod.
- En innovativ förmåga finns hos medarbetarna för att kunna möta komplexa utmaningar.
- Det finns en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens.
- Det bedrivs ett systematiskt arbete med att utveckla friskfaktorer på arbetsplatserna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Analysera förvaltningens chefsstruktur i syfte att ta fram en plan för sammanhållet chefsansvar	2023-01-01	2023-12-31
Kartlägga vilka arbetsuppgifter som kan hanteras av ett utökat administrativt stöd för att frigöra tid från socialsekreterare och biståndshandläggare inom avdelningen Social omsorg vuxen	2023-01-01	2023-12-31
Påbörja ett hälsofrämjande arbete med friskfaktorer utifrån Sunt arbetslivs metodstöd Friskfaktorstarten	2023-01-01	2023-12-31
Ta fram ett förvaltningsgemensamt utbildningsprogram för chefer	2023-01-01	2023-12-31
Testa anti-piloter i förvaltningen i syfte att identifiera och ta bort arbetsmoment som inte bidrar till att uppfylla kärnupdraget	2023-01-01	2023-12-31
Utforma ett stöd för innovationsledning och medarbetardriven utveckling	2023-01-01	2023-12-31
Utveckla samverkan med fackliga organisationer genom partsgemensamma aktiviteter	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.4.2 Verksamheterna är ändamålsenliga och styrningen är effektiv

Beskrivning

Förvaltningens centrala stödfunktioner ska ha kärnverksamheternas behov i centrum. Den styrning och det stöd som ges ska hålla en hög kvalitet och genomföras på ett bra sätt i rätt tid. Arbetet ska vara välplanerat och strukturerat med framförhållning och tydliga processer. Stödfunktionerna ska tillhandahålla en sammanhållen introduktion till nyanställda chefer och nyckelpersoner.

Nya arbetsätt och digitala verktyg ska prövas där så är lämpligt.

Samverkan ska öka, både internt och externt, för att möta invånarnas behov.

Förväntat resultat

- Alla verksamheter håller hög kvalitet och möter invånarnas behov.
- Förvaltningens centrala stödfunktioner är ändamålsenliga och effektiva.
- Det systematiska kvalitetsarbetet är välutvecklat i alla verksamheter.
- Alla verksamheter arbetar med ständiga förbättringar.
- Digitalisering bidrar till en effektivare kärnverksamhet.
- De strategiska samarbetsformerna mellan staden och regionens lärosäten har utvecklats.
- Fler verksamheter deltar i stadens kvalitetsutmärkelse.
- Verksamheter och chefer får ett stöd som kännetecknas av hög kvalitet.
- Stöd till verksamheter och chefer utgår från behov.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Använda och utveckla metoder för systematisk uppföljning av resultat för brukare och invånare	2023-01-01	2023-12-31
Fortsätta utveckla det interna stödet kring upphandling och avrop	2023-01-01	2023-12-31
Genomföra minst en utbildning i att skriva tjänsteutlåtanden till stadsdelsnämnd och social delegation	2023-01-01	2023-12-31
Informera chefer om Kvalitetsutmärkelsen och Framsteget på chefsforum	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Genom systematiskt informationssäkerhetsarbete, aktuell risk- och sårbarhetsanalys, beredskapslager i prioriterade verksamheter och en god avtalsuppföljning kommer förvaltningen bidra till det globala målet om fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Förvaltningens informationssäkerhetsarbete utgår från ISO 27000-serien i enlighet med stadens anvisningar. För att bidra till ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och en god informationshantering kommer förvaltningen fortsätta implementera stadens *Riktlinje för*

informationssäkerhet och tillhörande tillämpningsanvisningar. Förvaltningens lokala anvisningar kommer fortsätta implementeras under 2023 och förväntas tydliggöra ansvarsfördelningen på förvaltningen och bidra till en tydlig organisation och ett systematiskt informationssäkerhetsarbete.

Förvaltningen arbetar även kontinuerligt med att identifiera organisationens tillgångar och fastställa skyddsnivå, ansvar och åtgärd för att skydda dem. En del i arbetet är även att styra åtkomster, vilket förvaltningen kommer fortsätta arbeta med under 2023 i syfte att säkra förvaltningens information.

Genom tydligt ansvar och ett ändamålsenligt arbete kommer förvaltningen säkerställa att relevant lagstiftning följs och att stockholmarnas personliga data och integritet inte äventyras.

Risk- och sårbarhetsanalys

Förvaltningen kommer arbeta vidare med resultaten från steg 1-4 i risk- och sårbarhetsanalysen. Detta sker genom att förstärka och utveckla pågående kontinuitetsförmåga samt genom implementering av nya framtagna förmågehöjande åtgärder. Det avslutande steget av risk- och sårbarhetsanalysen syftar till att genom kontroller och övning följa upp och validera att implementerade åtgärder och kontinuitetsplaner har fått avsedd effekt. Steg 5-6, implementering och uppföljning, lämnas in senast den 30 juni 2023 till stadsledningskontoret.

Beredskapslager

Förvaltningen kommer, tillsammans med andra berörda förvaltningar, planera för att stadens förskolor och boenden inom äldreomsorg och särskilda boenden har ett beredskapslager för att klara flera dagars/en veckas grundläggande måltidsbehov.

Trygghetspunkter

Under året kommer förvaltningen ta fram och tydliggöra rutiner, organisation och beredskap för iordningsställande av trygghetspunkter i förvaltningshuset på Slakthusplan, på medborgarkontoret i Rågsved och i Östberga kulturhus. Beredskapen för trygghetspunkter kommer även förstärkas i samverkan med förvaltningens krisledningsorganisation. Utsedd personal för bemanning av trygghetspunkterna kommer genomgå utbildning om trygghetspunkterna, interna rutiner och hantering av Rakel.

Inköp och upphandling

Under 2023 kommer förvaltningen att upphandla Måltidstjänster i förskolan samt Städtjänster i enskilda hem. Förvaltningen har påbörjat två gemensamma upphandlingar under 2022 som kommer avslutas under våren 2023:

- Kostdatasystem
- Bemanning vakanser inom Social omsorg äldre och Social omsorg vuxen

Under året kommer förvaltningen även samarbeta med kommunstyrelsen i upphandling av ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag.

Förvaltningen kommer ha särskilt fokus på avtalsuppföljning och avtalsförvaltning. Genom kontinuerlig uppföljning förväntas förvaltningen kunna bidra till en minskning av olagliga

finansiella flöden och organiserad brottslighet. Även förvaltningens risk- och sårbarhetsanalyser kommer bidra till målet genom att förebygga våld, minska risker för jäv och stärka transparensen när risker kan identifieras och därefter förebyggas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	55 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	80 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen, planera för att stadens förskolor beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga förskolebarn och personal under flera dygn	2023-01-01	2023-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för frestida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31
 Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2023-01-01	2023-12-31
 Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens boenden inom äldreomsorg och LSS beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn	2023-01-01	2023-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska etablera en permanent beredskap och organisation för iordningsställande av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2023-01-01	2023-06-30

Nämndmål: 3.5.1 Verksamheterna har god beredskap vid oförutsedda händelser

Beskrivning

För att säkerställa en god beredskap ska förvaltningen arbeta utifrån de prioriteringar som framkommer i risk- och sårbarhetsanalyser. Förvaltningen ska samverka med ansvariga aktörer för att säkerställa att tillräckliga beredskapslager finns på förvaltningens verksamheter i egen regi.

Förvaltningen ska fortsatt arbeta med aktiv avtalsuppföljning, motverka välfärdsbrott och främja en sund konkurrens mellan seriösa företag. Vidare ska förvaltningen se över möjligheter till att stärka egen regi-verksamheter för att säkra den lokala beredskapen samt säkerställa en god beredskap i upphandlade verksamheter.

Förvaltningen ska säkerställa att det finns resurser och kompetens för ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhets- och dataskyddsarbete samt dela data där så är lämpligt utifrån gällande informationsklassning.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en god beredskap att säkerställa skydd för stadsdelsområdets invånare.
- Förvaltningen har en god beredskap för kritiska samhällsfunktioner.
- Förvaltningen har etablerade och välkända trygghetspunkter på tre platser i stadsdelsområdet samt en robust plan för bemanning och iordningsställande.
- Samtliga verksamheter, oavsett driftform, bidrar till hög kvalitet och måluppfyllelse.
- Förvaltningen arbetar systematiskt med informationssäkerhet och dataskydd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta implementera Riktlinje för informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Genomföra minst ett informationstillfälle för chefer om lokal anvisning för informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Genomföra minst ett utbildningstillfälle för arkivredogörare om hanteringsanvisningarna	2023-01-01	2023-12-31
Kontrollera förvaltningens efterlevnad av dataskyddslagstiftningen	2023-01-01	2023-12-31
Säkerställa plan för uppföljning av avtal	2023-01-01	2023-12-31
Tydliggöra ansvarsfördelningen i den lokala avtalsuppföljningen	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

För att öka upplevelsen av trygghet i stadsdelsområdet, fortsätter förvaltningen arbetet med både sociala och fysiska åtgärder i samverkan med olika aktörer. Det handlar om platssamverkan, samverkansöverenskommelsen med polisen, sociala insatsgrupper och en ren och välskött stadsmiljö. Åtgärderna bidrar till de globala målen om jämställdhet, minskad ojämlikhet samt fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Arbetet med platssamverkan

Platssamverkan fortsätter i Östberga och Rågsved, två områden som av polisen definieras som utsatta.

Arbetet i Rågsved leds av en strategisk och operativ ledningsgrupp som följer fem övergripande teman sedan tidigare och utökar med temat Egen försörjning:

1. Idrott, kultur och civilsamhälle
2. Bostäder och boendemiljö
3. Förskola, skola och utbildning
4. Trygghet i offentliga miljöer
5. Kriminalitet
6. Egen försörjning

Samverkan Östberga fortsätter skapa trygghetsskapande aktiviteter i området. Östberga

kulturhus fungerar som ett nav för det lokala civilsamhället och förvaltningens verksamheter samverkar med skolan, biblioteket samt lokala föreningar för att erbjuda invånarna en attraktiv mötesplats. Det finns fortsatt behov av ett starkare civilsamhälle i området.

I både Östberga och Rågsved är sommartorg med aktiviteter för barn, unga och seniorer i det offentliga rummet viktiga åtgärder som samordnas av förvaltningen och är en del av arbetet inom platssamverkan

Vid uppkomna orosituationer arbetar förvaltningen med rutinen Situationsanpassad samverkan som vägleder förvaltningens verksamheter för att snabbt skapa lokala dialogforum.

Platssamverkan Rågsved samordnas av stadsdelsförvaltningen och genomförs tillsammans med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen, trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, utbildningsförvaltningen, Rågsveds fastighetsägarförening, MTR och polisen.

Även platssamverkan Östberga samordnas av stadsdelsförvaltningen och genomförs tillsammans med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, Svenska bostäder, SISAB, KEOLIS och polisen.

Våldsbejakande extremism

Förvaltningen kommer förstärka det förebyggande och förhindrande arbetet mot våldsbejakande extremism genom en uppdaterad handlingsplan utifrån lokal lägesbild. Detta sker genom tydligare ansvarsfördelning mellan verksamheter samt kunskapshöjande insatser med hjälp av bredare informationsspridning och förstärkta rutiner.

Samverkan med civilsamhället

För att nå målen om ökad trygghet inom platssamverkan Rågsved har ett nätverk med civilsamhället startats som samordnas av förvaltningen. Nätverket arbetar för att stärka civilsammansaktörerna i Rågsved med omnejd och för att förbättra relationerna mellan civilsamhälle, myndigheter och invånare. Nätverket ska prova nya arbetssätt och aktiviteter där lokala föreningar, invånare, tjänstepersoner och förtroendevalda kan mötas och genom dialog få en ökad förståelse och tillit för varandra vilket förväntas leda till ökad kollektiv förmåga. Arbetet ska vara väl förankrat inom Platssamverkan Rågsveds ledningsgrupper och kommuniceras kontinuerligt.

Förvaltningen samverkar med flera föreningar, bland annat genom idéburet offentligt partnerskap (IOP.) Syftet med dessa samarbeten är bland annat att ge stöd till familjer som befinner sig i ekonomiskt svåra situationer, förbättrad folkhälsa, hjälp med läxläsning och att skriva cv samt att nå fler ungdomar till organiserad fritid. Ett utvecklingsområde är att utöka och förbättra lovverksamhet.

För att främja fysisk aktivitet kommer förvaltningen att samverka med föreningar och bjuda in till aktiviteter under nationella friluftsdagen.

Den lokala överenskommelsen med polisen (SÖK)

Inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisen revideras årligen den lokala lägesbilden och

gemensamma prioriteringar tas fram. Dessa prioriteringar rör både sociala åtgärder till specifika målgrupper och åtgärder på särskilda platser eller situationer. Avstämning med polisen sker varje vecka för att följa lägesbilden kopplad till trygghet och brott. Syftet är att i så tidigt skede som möjligt kunna vidta åtgärder för att förebygga problem eller hindra att de växer sig större. Arbetet utvecklas i enlighet med stadens trygghetsprogram. De brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder som genomförs ska bygga på orsaksanalyser, lokala omständigheter samt på forskning och beprövad erfarenhet.

Arbetet med att minska antalet öppna drogsener är prioriterat. Samarbetet mellan skolan, polisen och stadsdelsförvaltningen för barn och unga som blivit utsatta för övergrepp i rättssak ska utvecklas. Fler personer barn, unga såväl som vuxna ska lämna kriminalitet och personer som är riskzon för kriminalitet ska identifieras och ges stöd.

Det lokala brottsförebyggande rådet verkar för ökad trygghet och minskad brottslighet i stadsdelsområdet utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen.

Sociala insatsgrupper och Trefas

Genom förvaltningens sociala insatsgrupper kommer unga och vuxna som vill lämna en kriminell livsstil att snabbt erbjudas stöd. I samverkan med polis och kriminalvård kommer förvaltningens sociala insatsgrupper genom Trefas arbeta för att stoppa det dödliga skjutvapenvåldet.

En ren och välskött stadsmiljö bidrar till ett tryggt och attraktivt stadsdelsområde

I takt med att stadsdelsområdet växer med nya bostäder och fler invånare ska förvaltningen fortsätta ha en hög ambitionsnivå vad gäller renhållning, skötsel, underhåll och utveckling av stadens parker, naturreservat och grönområden.

Städning och tömning av överfulla papperskorgar ska ske inom ett dygn efter anmälan. Källsortering i parker ska utökas och sophantering ska vara kostnadseffektiv och kapacitetsstark. Förvaltningen ska arbeta för att minska nedskräpning från fåglar och skadedjur i stadsdelsområdets parker.

Förvaltningen ska upprätthålla den höga ambitionsnivån på skötseln genom systematisk avtalsuppföljning med entreprenörer. Samverkan med andra förvaltningar ska ske för att utveckla enhetliga arbetssätt för uppföljning i staden.

Förvaltningen ska under året påbörja upprustningen av Grynkvärnsparken i Johanneshov och påbörja projekteringen av Dalbottens lekpark i Högdalen och parkleken Backen, etapp 1D i Östberga. Även andra nödvändiga reinvesteringar i parker och lekplatser ska utföras.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att invånarna ska ha god tillgång till plaskdammar. Plaskdammen i Vårflodsparken håller på att rustas upp och kommer att bli klar under året.

Förvaltningen kommer att ansöka om trygghetsmedel för att rusta upp en mindre lekplats och social yta i Östberga, tillskapa bättre belysning samt rusta upp slitna redskap i Dalens lekplats samt för trygghetsinsatser längs Blåsut-stråket.

Dialogen med invånarna ska fortsätta utvecklas. Invånare som hör av sig med felanmälningar och synpunkter via Tyck till ska få snabb återkoppling. Förvaltningen deltar vid

stadsbyggnadskontorets samråd om nya detaljplaner och har då möjlighet att svara på frågor och lyssna in invånarnas synpunkter på stadsmiljön. Förvaltningen initierar och deltar i trygghetsvandringar då olika funktioner i staden, polisen, civilsamhälle och invånare samlas för att gemensamt titta på ett område utifrån ett trivsel- och trygghetsperspektiv.

Förvaltningen ska arbeta för en hög tillgänglighet i parker och grönområden och längs de gång- och cykelstråk som förvaltningen ansvarar för. Insatserna i stadsmiljön ska ha ett barn-, äldre och jämställdhetsperspektiv. De samlade åtgärderna ska bidra till att invånarna känner sig trygga och trivs i Enskede-Årsta-Vantör.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	84 %	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.6.1 Stadsdelsområdet är tryggt, tillgängligt och välskött

Beskrivning

Arbetet för att öka tryggheten i olika stadsdelar genomförs i samverkan med invånarna. Ett viktigt verktyg är platssamverkan i Rågsved och Östberga där flera aktörer samlas för att skapa trygghet. Platssamverkan ska även fungera som en testbädd för nya idéer och samlade ansträngningar av deltagande parter för att lösa uppkomna utmaningar och öka tryggheten. Strategiska ledningsgrupper och operativa ledningsgrupper leder arbetet.

Den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen (SÖK) fungerar som ett samlande styrdokument för flera samverkansinsatser. Rutinen för situationsanpassad samverkan ska tillämpas vid uppkomna orossituationer.

Nätverket för civilsamhället i Rågsved ska arbeta med att skapa aktiviteter och evenemang där invånare, tjänstepersoner och förtroendevalda kan mötas, föra dialog om behov bland invånarna och skapa förtroende för myndigheter. Kunskapen om civilsamhällets och förvaltningens förutsättningar att arbeta med sina respektive uppdrag ska öka.

Förvaltningen ska på olika sätt lyssna in invånarnas synpunkter om stadsmiljön, så att den upplevs välskött, attraktiv och trygg. Förvaltningen ska systematiskt följa upp upphandlade entreprenörer samt utveckla och investera i stadsdelsområdets gröna miljöer.

Förväntat resultat

- Stadsdelsområdets invånare lever ett självständigt och tryggt liv, både i och utanför hemmet.
- Riktade insatser och trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön bidrar till ökad trygghet.
- Arbetet mot våldsbejakande extremism har utvecklats.
- Andel boende som upplever trygghet i sin stadsdel ökar.
- Andel boende som är nöjda med skötsel och städning av park- och grönområden är oförändrad eller ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Se över arbetet med trygghetsvandringar och uppdatera rutiner	2023-01-01	2023-12-31
Stötta en grupp intresserade invånare att etablera en hönsgård och odling i Årsta	2023-01-01	2023-12-31
Utreda vilka parker förvaltningen kan införa fraktionssortering i	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

För att bidra till de globala målen i Agenda 2030 arbetar förvaltningen för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Agenda 2030

Förvaltningen avser bidra till att uppfylla mål och relevanta delmål samt bidra till att ingen ska lämnas utanför inom ramen för det ordinarie arbetet. Till relevanta mål beskriver förvaltningen hur verksamheterna bidrar till ett eller flera av målen i Agenda 2030 med fokus på ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan. För att arbetet ska bli så effektivt som möjligt, samverkar förvaltningen med andra nämnder och myndigheter, civilsamhället, näringslivet och akademien.

Arbetet med platsamverkan är ett exempel på samverkan med flera olika aktörer som bidrar till målet om fredliga och inkluderande samhällen, likaså arbetet med sociala insatsgrupper (SIG).

För att bidra till det globala målet om hållbara städer och samhällen och till stadens klimatmål ska förvaltningen fortsätta arbetet med en rad åtgärder. Det handlar om hållbara resor i tjänsten, miljökrav i upphandlingar, minska konsumtionen av plast, öka återbruk, öka sorteringen av avfall, plantera fler träd och stärka den biologiska mångfalden. Utbildnings- och informationsinsatser ska genomföras för att involvera hela förvaltningen i miljö- och klimatarbetet.

Förvaltningen fortsätter implementeringen av handlingsplanen för klimatanpassning, bland annat för bidra till att stärka stadens motståndskraft vid skyfall och värmeböljor.

Förvaltningen söker klimatinvesteringsmedel för plantering av fler träd och för fördröjningsmagasin på sårbara platser i stadsdelsområdet. Vidare ska förvaltningen arbeta för att minska den negativa klimatpåverkan från livsmedelskonsumtion.

Mänskliga rättigheter

Jämställdhet

Fritidsgårdarna ska arbeta våldspreventivt och utifrån ett jämställt förhållningssätt. All personal ska gå programmet Mentorer i våldsprevention (MVP) för fritidsledare. För att öka jämställdheten samverkar förvaltningen med föreningen MÄN. För att få fler flickor att besöka fritidsgårdarna, erbjuder verksamheterna riktade aktiviteter till dem.

I stockholmsenkäten framgår att ungdomar, främst flickor, skattar sin egen psykiska hälsa som oroväckande låg. För att möta den problematiken ska medarbetare på ungdomsmottagningen utbildas i en särskild modell och en gruppverksamhet kommer att starta.

Öppenvården för barn och unga arbetar med könsneutrala ärendedragningar för att inte behandla kvinnor och män olika.

Sedan våren 2022 har relationsvårdsteamet (RVT) ingått i ett projekt med Sveriges kommuner och regioner (SKR) som heter SU Kvinnofrid, vilket är en modell för en individcentrerad uppföljning utifrån evidens.

Satsningen där Stockholmsjobb riktats till kvinnor med minderårigt barn fortsätter.

Arbetet inom äldreomsorgen följs upp för att säkerställa att en likvärdig biståndsbedömning och omsorg ges till kvinnor och män.

Prioriteringar när det gäller investeringar sker utifrån områden där behoven är störst med fokus på ett socialt och jämställt perspektiv. Insatserna i stadsmiljön ska ha ett barn-, äldre och jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningen behöver arbeta för att öka kvinnors upplevda trygghet i den offentliga miljön. Stadens trygghetsundersökning 2020 visar att sannolikheten för att kvinnor i Enskede-Årsta-Vantör upplever oro och otrygghet i sitt bostadsområde är nära 50 procent högre jämfört med män.

En god och jämställd arbetsmiljö främjar hälsa och säkerhet, är fri från kränkande särbehandling, diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Utifrån det arbetar förvaltningen aktivt med arbetsmiljöfrågor.

Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet.

Barnrättsarbetet

Förvaltningen samverkar i Barn i behov av särskilt stöd (BUS) med regionen och utbildningsförvaltningen för att alla barn och unga ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar.

Inom förskoleverksamheten finns barnombud och barnombudssamordnare. Ett fokusområde är barns delaktighet och inflytande. Alla förskoleenheter ska genomföra barnkonferenser för att upptäcka barns behov av tidiga insatser. Barnkonferenserna är en del i arbetet med att säkra förskolans kompensatoriska uppdrag, tillgänglighet i utbildningen och målet om god utbildning för alla.

Barn och unga ska ha förutsättningar att komma till tals i utredningar de berörs av och de ska ha möjlighet till inflytande i de förebyggande verksamheterna. Vidare kommer en barnrättssamordnare anställas för att stödja förvaltningens verksamheter och vidareutveckla arbetet med barnkonsekvensanalyser.

För att tidigt upptäcka barn som har behov av stöd, ska förvaltningen starta så kallade förskoleteam i samverkan mellan förskolan, socialtjänsten och två barnavårdscentraler.

Tillgängligheten till sommarkollo för alla barn inom stadsdelsområdet ska öka och fokus ligger på att försöka få fler barn från socioekonomiskt svaga områden och barn med funktionsvariation att delta.

Förvaltningen ingår i ett samverkansprojekt mellan polis och socialtjänst/socialjour med syftet att öka samverkan vid akuta våldshändelser i familjer med barn. Målet är att tillvarata våldsutsatta barns och vuxnas rätt till skydd och möjliggöra att våldsutövare remitteras till behandlande enhet i nära anslutning till den akuta våldshändelsen.

Barn och unga som är föremål för förhandsbedömningar, barnavårdsutredningar, vårdnadsutredningar och insatser ska vara delaktiga och få information. Målet är att samtliga barn ska erbjudas samtal efter avslutad utredning eller insats.

Barnkonsekvensanalyser ska genomföras i utredningar för att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet.

Familjehemsplacerade barn ska vara delaktiga och få uttrycka sin åsikt kring placeringen.

Social omsorg vuxen kommer fortsätta arbetet med att stärka barnperspektivet inom handläggning och utförande av insatser för att tidigt uppmärksamma barn och familjer i behov av stöd med ett tydligt anhörighetsperspektiv.

Barn som är placerade i familjehem eller andra typer av boende ska ha en välfungerande skolgång. De barn som är familjehemsplacerade i Stockholms län får stöd via Skolfam, en förebyggande arbetsmodell för att stärka skolresultat för barn i familjehem, vilket ger goda resultat för barnen.

Alla barn och unga ska kunna idrotta oavsett ekonomiska förutsättningar. Ambitionen är att fler barn ska delta i idrott, kulturskola och fritidsklubb.

För att minska antalet långtidsarbetslösa barnfamiljer med försörjningsstöd kommer förvaltningen driva projektet "Hållbar självförsörjning" i Rågsved. Långsiktigt syftar projektet till att färre barn ska växa upp i familjer med försörjningsstöd,

Förvaltningen kommer prioritera och utveckla arbetet för att inga barn ska leva i osäkra boendeförhållanden eller hamna i akut hemlöshet.

Samarbetet mellan skolan, polisen och stadsdelsförvaltningen för barn och unga som blivit utsatta för övergrepp i rättssak ska utvecklas.

En barnrättssamordnare ska anställas och arbeta förvaltningsövergripande för att stödja samtliga verksamheter.

Barns rättigheter är integrerat i beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet.

Nationella minoriteters rättigheter

Förvaltningen fortsätter delta i stadsledningskontorets nätverk och genomföra de utbildningar som erbjuds. Inom kluster 3, där även Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar ingår, samverkar förvaltningarna om fördelningen av det statsbidrag som klustret får. Planeringen väntas bli lättare för 2023 eftersom beloppet som fördelas väntas bli av samma storlek som 2022. Det interna arbetet samordnas genom regelbundna möten mellan berörda verksamheter inom förskola, öppen förskola och äldreomsorgen. Arbetet utgår ifrån stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter och stadens strategi för romsk inkludering 2018-2022. Förvaltningen kommer fortsätta att informera om nationella minoriteters rättigheter i olika kanaler.

Öppen förskola på finska ska fortsätta en eftermiddag per vecka på öppna förskolan i Stureby. Avdelning förskolas språkgrupp kommer ha ett särskilt fokus på språkstödande arbete kring nationella minoriteter.

Med stöd av sociala investeringsfonden ska förvaltningen delta i ett projekt för romsk inkludering i samverkan med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna Farsta och Skarpnäck.

Förvaltningen fortsätter samverka med Skarpnäck och Farsta stadsdelsförvaltningar genom aktiviteter på finska i ett ambulerande café för äldre invånare. För att främja de nationella minoritetsspråken i verksamheterna ska förvaltningen sprida information om äldreomsorgen på de olika minoritetsspråken och kulturella aktiviteter ska anordnas.

Lokala utvecklingsprogram

Förvaltningen ska i samarbete med andra berörda förvaltningar påbörja arbetet med att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen. Målet är att stärka möjligheten till stadsutveckling, öka den sociala och ekologiska hållbarheten och det demokratiska inflytandet över stadsdelsområdets långsiktiga utveckling.

För att öka invånarnas möjlighet till delaktighet och inflytande avser förvaltningen att genomföra medborgarbudget inom något verksamhetsområde. Förutsättningarna för det ska utredas i början av året.

Äldrevänlig stad

Förvaltningens fortsätter att utveckla och förstärka arbetet utifrån handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Pensionärsrådet är en referensgrupp och fungerar som länk till pensionärsorganisationerna i stadsdelsområdet. Detta säkerställer delaktighet och inflytande i förvaltningens utvecklingsarbete, bland annat i frågor om stadsplanering. Nyproduktion av seniorboenden ska säkerställa det framtida behovet av anpassade bostäder när gruppen äldre blir fler. Äldre har lätt att få information om förvaltningens verksamheter samt kan enkelt komma i kontakt med stadsdelsförvaltningen vid behov.

Rådet för funktionshindersfrågor

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar. Organisationen för alla stadens råd för funktionshinderfrågor ändras från och med den 1 januari 2023. Enskede-Årsta-Vantör, Farsta

och Skarpnäcks stadsdelsnämnder kommer att ha ett gemensamt råd. Utveckling av formerna för arbetet pågår.

Samhällsservice

Under 2023 kommer förvaltningen starta en verksamhet för att utveckla medborgarkontoret som ska kunna erbjuda alla stadens invånare samhällsvägledning på teckenspråk. Samhällsvägledning kommer genomföras både genom drop-in tider på plats och digitalt. Särskild tid för vägledning kommer riktas till gruppen över 65 år.

Förvaltningen kommer arbeta för att genomföra ett lokalt demokrati- och utvecklingsarbete av ferieungdomar under sommaren. Ungdomarnas arbete ska syfta till inhämta invånarnas röster inom olika frågor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden inleda arbete för att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.7.1 Stadsdelsförvaltningen är öppen, jämställd och demokratisk

Beskrivning

Förvaltningen ska informera om nationella minoriteters rättigheter och om aktiviteter som riktas till dem i olika kanaler.

Förvaltningen ska delta i relevanta internationella sammanhang för att öka verksamhetsutvecklingen i enlighet med stadens internationella strategi.

Förvaltningen ska delta i arbetet med att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen och framtagande av stadens handlingsprogram mot rasism.

Medborgarkontoret ska erbjuda samhällsvägledning på teckenspråk.

Förvaltningen ska arbeta för att genomföra ett lokalt demokrati- och utvecklingsarbete för ferieungdomar.

Förväntat resultat

- Medarbetare och invånare har kunskap om nationella minoriteters rättigheter.
- Förvaltningens internationella samverkan ökar.
- Förvaltningen söker EU-finansiering som stärker den sociala såväl som den ekologiska hållbarheten.
- Barns rättigheter och ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet.
- Beslutsunderlag skrivs på klarspråk.
- Fler verksamheter är hbtq-diplomerade.
- Fler av stadens invånare kan ta del av samhällsvägledning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
Andel barnkonsekvensanalyser i tjänsteutlåtanden där det är relevant	70 %		År
Andel jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden där det är relevant	70 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Delta i den nationella konferensen Forum Jämställdhet	2023-01-01	2023-02-28
Informera nationella minoriteter om deras rättigheter i olika kanaler	2023-01-01	2023-12-31
Säkerställa att pensionsrådet och rådet för funktionshinderfrågor får en presentation av planerade detaljplaner som väntas gå ut på samråd under året	2023-01-01	2023-12-31
Ta fram rutin för genomförande av barnkonsekvensanalyser	2023-01-01	2023-08-31
Utveckla samhällsvägledning på teckenspråk vid medborgarkontoret	2023-01-01	2023-12-31
Öka antalet hbtq-diplomerade verksamheter	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: 3.7.2 Invånare är delaktiga i den lokala utvecklingen

Beskrivning

Invånare har ökad kunskap om och vilja att delta i stadsdelsområdets framtida utformning och utveckling. Kommunikation ska anpassas till målgrupper som kan delta i dialogmöten, områdesmöten m.m.

Förvaltningen ska arbeta för att tillgängliggöra exempelvis förskolelokaler, fritidsgårdar och parklekar på kvällar och helger till stadsdelsområdets idrotts- och föreningsliv. Förvaltningen ska utreda möjligheten att genomföra medborgarbudget inom något verksamhetsområde.

För att främja ett aktivt idrotts- och föreningsliv ska förvaltningen se över möjligheter till att tillgängliggöra fler lokaler på kvällar och helger till föreningar. Översynen ska ske tillsammans med lämpliga aktörer såsom berörda fackförvaltningar och civilsamhället.

Förväntat resultat

- Invånare har ökad kunskap, vilja och möjlighet att delta i stadsdelsområdets framtida utformning och utveckling.
- Beslutsunderlag till stadsdelsnämnden som berör personer med funktionsnedsättning eller äldre behandlas i respektive råd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Se över hanteringen av medborgarförslag	2023-01-01	2023-12-31
Ta fram en lokal rutin för lokalupplåtelse	2023-01-01	2023-12-31
Utreda möjligheten att genomföra medborgarbudget	2023-01-01	2023-12-31
Utreda möjligheter att tillgängliggöra fler lokaler på kvällar och helger till idrotts- och föreningsliv	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckla arbetet i rådet för funktionshindersfrågor tillsammans med Farstas och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar med fokus på strategiska frågor kopplade till tillgänglighet och delaktighet	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Enligt *Regler för ekonomisk förvaltning* ska nämnden, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges fastställda budget, upprätta en verksamhetsplan och redovisa hur tilldelade resurser ska användas. Varje nämnd är ansvarig för att anslag inte överskrids, budgeterade intäkter inflyter, avkastnings- och resultatkrav uppnås samt att investeringsutgifter och inkomster disponeras för beslutade objekt inom anvisad ram. Ansvaret för uppföljning ligger hos nämnderna.

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna enligt ett beslutat fördelningssystem, där resurserna i huvudsak fördelas efter stadsdelsområdenas socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Nämnderna får sina medel för drift tilldelade som ett anslag och resurserna fördelas i relation till förväntat behov och inte utifrån faktiska kostnader.

Inom ramen har nämnden frihet att disponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge nämnden följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt. Fördelningen mellan verksamhetsområdena i verksamhetsplanen 2023 ligger tydligt i linje med den resursfördelning och prioritering kommunfullmäktige beslutat om.

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för år 2023 om 2 608,2 mnkr för driftverksamhet och 24,5 mnkr för investeringar. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2022 ökar driftsbudgeten med 101,8 mnkr. Budgeten för investeringar minskar med 4 mnkr för 2023.

Tilldelad budget från kommunfullmäktige, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
Driftbudget nämndens verksamhet	2 692,3	84,1	2 608,2
Investeringar	24,5	0,0	24,5
Totalt	2 716,8	84,1	2 632,7

Kostnadsutveckling

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) är ett procentuellt påslag på löner och arvoden. Beslut om procentsats för PO-tillägg tas i budget för respektive år. Unga i åldern 19-23 år har till och med den 31 mars 2023 en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter för ersättningar som uppgår till högst 25 000 kr per månad vilket med intjänad avtalspension medför ett tillfälligt PO-tillägg om 28,20 procent. För arbetstagare födda 1957 och senare ökar PO-tillägget för 2023, från 41,05 procent till 46,40 procent enligt nedan.

Personalomkostnadspålägg, procent	2023	2022
Arbetstagare födda 1956 och tidigare	16,00%	16,00%
Arbetstagare födda 1957 och senare	46,40%	41,05%
Unga 19-23 lön högst till 25 000kr/mån*	28,20%	26,35%
Unga 19-23 lön över 25 000kr/mån	46,40%	41,05%
Ungdomar 15-18 lön högst till 25 000kr/mån	18,70%	10,21%
Ungdomar 15-18 lön över 25 000kr/mån	46,40%	16,83%

* Tillfälligt sänkt t.om. 2023-03-31, därefter 46,4 %.

I nämndens budget ingår en kostnadsneutral justering av PO-tillägget.

Förvaltningen bevakar förhandlingar och läget i lönerörelsen nationellt och i staden och prognostiserar i nuläget en uppräknings av lönekostnader med 3 procent för år 2023. En ökning av hyreskostnader för verksamhetslokaler om 13,5 mnkr prognostiseras till 2023 jämfört med prognosen för 2022 till följd av ökat konsumentprisindex.

Budget per verksamhetsområde

Stadsdelsnämnderna ska redovisa budgeten per verksamhetsområde med utgångspunkt från stadens centrala krav. Redovisning sker enligt följande verksamhetsområden:

- Nämnd- och förvaltningsadministration
- Individ- och familjeomsorg, varav barn och ungdom, vuxna, socialpsykiatri och nyanlända särredovisas
- Stadsmiljöverksamhet
- Förskoleverksamhet
- Äldreomsorg
- Stöd och service till personer med funktionsnedsättning
- Barn, kultur och fritid
- Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd, varav handläggning särredovisas

Om underskott uppkommer inom något verksamhetsområde är det nämndens ansvar att omfördela medel från andra verksamheter för att täcka underskott och säkerställa ett utfall inom ramen för nämndens budget.

Tabellen nedan visar budget per verksamhetsområde för 2023 med kostnader, intäkter och nettobudget, nettobudget 2022 samt bokslut 2021.

Verksamhetsområden, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Bokslut 2021
Nämnd- och förvaltningsadministration	76,4	0,9	75,5	70,2	73,9
Individ- och familjeomsorg	420,5	81,0	339,5	305,8	267,2
varav barn och ungdom	240,4	31,1	209,3	182,1	195,7
varav vuxna	82,5	24,4	58,1	53,9	48,8
varav socialpsykiatri	90,0	17,9	72,1	69,8	63,4

Verksamhetsområden, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Bokslut 2021
varav nyanlända	7,6	7,6	0,0	0,0	-40,7
Stadsmiljö drift	32,5	0,5	32,0	29,2	28,5
Stadsmiljö avskrivningar	19,7	0,0	19,7	17,2	15,8
Stadsmiljö ränta	1,1	0,0	1,1	0,7	0,9
Förskoleverksamhet	659,0	44,3	614,7	596,3	575,3
Äldreomsorg	968,1	177,3	790,8	767,8	750,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	596,8	91,2	505,6	484,8	484,7
Barn, kultur och fritid	55,7	7,4	48,3	42,1	37,3
Arbetsmarknadsåtgärder	29,8	5,2	24,6	25,2	18,5
Ekonomiskt bistånd	168,8	12,4	156,4	167,1	166,6
varav handläggning	46,3	3,8	42,5	38,9	37,3
Drift totalt	3 028,4	420,2	2 608,2	2 506,4	2 419,2
Investeringar					
Parkinvesteringar	21,3	0,0	21,3	25,3	32,4
Maskiner och inventarier	3,2	0,0	3,2	3,2	4,0
Investeringar totalt	24,5	0,0	24,5	28,5	36,4

Nedan redovisas detaljer för respektive verksamhetsområde enligt stadens anvisningar.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Nämnd	2,5		2,5	2,2	
Administrativa avdelningen*	46,6	0,2	46,4	62,2	0,2
Förvaltningsledning*	5,4		5,4		
Avdelning HR och utveckling*	17,2	0,4	16,8		0,4
Facklig tid	4,7	0,3	4,4	5,8	0,3
Summa	76,4	0,9	75,5	70,2	0,9

* Omorganisation från 1 september 2022 men budgeten låg kvar året ut.

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 75,5 mnkr, vilket är en ökning med 5,3 mnkr jämfört med föregående år.

Kommunfullmäktige tilldelar ingen budget för nämnd- och förvaltningsadministration. För att finansiera denna har ett administrativt schablonavdrag motsvarande 2,9 procent gjorts från varje verksamhetsområdes nettobudget jämfört med 2,8 procent år 2022. Undantaget från det administrativa schablonavdraget är budget för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Omslutningsförändringar om 0,9 mnkr avser lönebidrag om 0,6 mnkr och fackliga lönekostnader om 0,3 mnkr.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Barn och unga	240,4	31,1	209,3	182,1	28,7
Vuxna	82,5	24,4	58,1	53,9	22,2
Socialpsykiatri	90,0	17,9	72,1	69,8	17,9
Nyanlända	7,6	7,6			7,6
Summa	420,5	81,0	339,5	305,8	76,4

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 339,5 mnkr, vilket är en ökning med 33,7 mnkr jämfört med föregående år.

Individ- och familjeomsorg för barn och ungdom

Individ- och familjeomsorg för barn och ungdom budgeteras med netto 209,3 mnkr vilket är en ökning med 27,2 mnkr jämfört med föregående år.

Förändringar av ramen för individ- och familjeomsorg för barn och ungdom beror dels på att medel som tidigare fördelades till vissa stadsdelsnämnder via budgetjustering nu är utfördelade direkt i stadsdelsnämndernas ram, dels på att medel har överförts från socialnämnden till stadsdelsnämnderna.

Utöver ramen tillförs 8,3 mnkr till budgeten för individ- och familjeomsorg för barn och ungdom från ramen för verksamhetsområde barn, kultur och fritid, vilket är en ökning med 0,4 mnkr jämfört med 2022. Medlen är avsedda att förstärka det förebyggande arbetet såsom bland annat ungdomsmottagning, Familjens hus, fältassistenter, sociala insatsgrupper och frivilliga samarbetsamtal.

Under de senaste åren har antalet orosanmälningar inom barn och unga ökat, vilket lett till fler inledda utredningar. Det har i sin tur ökat de externa placeringarna och vårddygnet.

Verksamhetsdata, snitt/mån	2019	2022 jan-okt	Ökning	Ökning i %
Orosanmälningar	335	431	96	29%
Inledda utredningar	90	103	13	14%
Aktuella ärenden	816	1 021	205	25%
Externa placeringar	71	98	27	38%
LVU-placeringar	42	60	18	43%
Vårddygn	1 927	2 781	854	44%

Placeringsnivån utifrån budget för externa placeringar är i snitt 1 715 dygn per månad med en genomsnittlig kostnad på cirka 2 300 kr per dygn. För januari till oktober 2022 är genomsnittet cirka 2 780 dygn med en genomsnittlig kostnad på cirka 2 250 kr per dygn. Verksamheten har under 2022 arbetat fram en förändrad organisation med utökad

personalstyrka för att få ner kostnaderna för externa placeringar. Målet är att kunna arbeta mer intensifierat med dyra institutionsplaceringar och att intensifiera arbetet för att hitta arvoderade familjer för barn som väntar på familjehem.

För bostadslägenheter inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg för barn och ungdom avsätts 0,3 mnkr. Budget- och uppföljningsansvar för lägenheterna ligger i förvaltningens organisation under Social omsorg vuxen.

I budgeten för Social omsorg barn och unga ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 28,7 mnkr vilket främst avser försäljning av verksamhet till andra förvaltningar, statsbidrag, övriga bidrag och projektintäkter samt hyresintäkter.

Individ- och familjeomsorg för vuxna

Individ- och familjeomsorg för vuxna budgeteras med netto 58,1 mnkr, vilket är en ökning med 4,2 mnkr jämfört med föregående år.

Utöver ramen tillförs 1,0 mnkr till budgeten för individ- och familjeomsorg för vuxna från ramen för individ- och familjeomsorg för barn och ungdom, vilket är samma belopp som 2022. Medlen är avsedda att förstärka relationsvårdsteamet för placeringar där barn ingår.

För relationsvårdscentrum (RVC), som ingår i verksamhetsområde individ- och familjeomsorg för vuxna avsätts 1,8 mnkr. Budget- och uppföljningsansvar för RVC ligger i förvaltningens organisation under Social omsorg barn och unga.

För föreningsbidrag inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg för vuxna avsätts 100 tkr. Budget- och uppföljningsansvar för föreningsbidrag ligger i förvaltningens organisation under Administrativa avdelningen.

I budgeten för individ- och familjeomsorg för vuxna ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 22,2 mnkr vilket främst avser hyresintäkter, försäljning till andra förvaltningar, statsbidrag och övriga bidrag.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri budgeteras med netto 72,1 mnkr, vilket är en ökning med 2,3 mnkr jämfört med föregående år.

I budgeten för socialpsykiatri ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 17,9 mnkr varav 6,7 mnkr avser hyresintäkter, 10,2 mnkr avser försäljning av verksamhet, 0,8 mnkr avser kostintäkter och 0,2 mnkr avser diverse.

Kommunfullmäktige fastställer ersättningarna inom kundvalssystemet. Ersättningen till utförarna ökar med i snitt 0,9 procent för samtliga insatser förutom sysselsättning, där ökningen är 2,7 procent jämfört med 2022.

I prisbilagan, bilaga 5, redovisas alla ersättningsnivåer inom socialpsykiatrin.

Nyanlända

Nyanlända budgeteras med netto 0 mnkr vilket är detsamma som för år 2022. I budgeten för nyanlända ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 7,8 mnkr, vilket avser förväntade statsbidrag från Migrationsverket (schablonintäkter för ensamkommande samt barn

generalschablon). Intäkterna från Migrationsverket ska täcka kostnaderna för verksamheten.

Stadsmiljöverksamhet

Drift, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Parskötsel	23,9	0,3	23,6	20,1	0,3
Naturreservat	3,0	0,0	3,0	3,0	0,0
Administration	5,6	0,2	5,4	6,1	0,2
Avskrivningar	19,7	0,0	19,7	17,2	0,0
Räntor	1,1	0,0	1,1	0,7	0,0
Summa	53,3	0,5	52,8	47,1	0,5

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 52,8 mnkr, vilket är en ökning med 5,7 mnkr jämfört med föregående år.

En ökning om 3,5 mnkr sker för parskötsel. Budgeten för driftmedel naturreservat om 3,0 mnkr är oförändrad. Administrationskostnader minskar med 0,7 mnkr vilket beror på omorganisation inom förvaltningen. Internränta och avskrivningar ökar med 2,9 mnkr.

Omslutningsförändringar om 0,5 mnkr avser tomträttsavgälder om 0,3 mnkr och lönebidrag om 0,2 mnkr.

Förskoleverksamhet

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Peng 80 %	464,7	43,2	421,5	412,6	0,8
Peng - tillägg 3 %	17,4		17,4	17,0	
Verksamhetsstöd	39,9		39,9	38,3	
Lokaler	111,2		111,2	102,5	
Övergripande	16,1		16,1	20,2	
Öppna förskolan	9,7	1,1	8,6	5,7	1,1
Summa	659,0	44,3	614,7	596,3	1,9

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 614,7 mnkr, vilket är en ökning med 18,4 mnkr jämfört med föregående år.

Den tilldelade budgetramen från kommunfullmäktige utgår från antalet barn som var inskrivna i förskolan per den 31 mars 2022. Schablonen ökar med 5,9 procent jämfört med föregående år. Under året sker avläsning varje månad och slutlig justering av budget görs i december månad 2023 utifrån genomsnittligt antal inskrivna barn varje månad, från januari till december. Enligt prognos blir snittet av barnantalet år 2023 lägre än antal inskrivna barn per den 31 mars 2022. Det ger en mindre budgetram efter slutgiltig budgetjustering i december 2023. Budgettillskott prognostiseras under året för höga hyror och för platsgarantin.

En förändring av ramen gäller öppna förskolan och beror på att medel för introduktionsförskola, som tidigare fördelades ut efter ansökan om budgetjustering, nu är

fördelat direkt i stadsdelsnämndernas ram. Utöver ramen tillförs 1,6 mnkr till budgeten för förskolan från budgeten för verksamhetsområde barn, kultur och fritid, vilket är en ökning med 0,7 mnkr jämfört med 2022. Medlen avser att förstärka den förebyggande verksamheten öppna förskolan. Budget- och uppföljningsansvar för öppna förskolan ligger i förvaltningens organisation under avdelningen Social omsorg barn och unga.

I budgeten ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 1,9 mnkr som avser 0,8 mnkr för medel för åtgärder för kemikaliesmart förskola och 1,1 mnkr för projektbidrag och swish-intäkter för öppen förskola.

Siffror i tabellen nedan visar antal inskrivna barn per den 31 mars år 2022 samt föregående år.

Verksamhet, antal barn	VP 2023	VP 2022
Förskola 1-3 år	1 416	1 501
Förskola 4-5 år	2 273	2 315
Pedagogisk omsorg 1-3 år		
Pedagogisk omsorg 4-5 år		
Allmän förskola	4	2
Totalt antal barn	3 693	3 818

Kommunfullmäktige har fastställt att minst 80 procent av schablonen ska gå ut som peng per inskrivet barn till förskoleenheterna. För att förstärka förskoleenheterna fördelar Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ytterligare 3 procent av schablonen till förskolorna på samma sätt som i budgeten för 2022. Resterande del av schablonen ska täcka kostnader för lokaler, övergripande administration samt verksamhetsstöd.

Övergripande administration omfattar, förutom personalkostnader, främst kostnader för IT, kostnader till serviceförvaltningen för central avgiftshantering, kontaktcenter samt löne- och fakturahantering samt utbildningar.

Budgeterade IT-kostnader 2023 är oförändrade jämfört med budgeterade 15,4 mnkr förra året i enlighet med stadens IT-prislista.

Lokalbudget uppgår till 111,2 mnkr. Budgeten för hyror och lokaldrift uppgår till 96,6 mnkr som är 6,6 mnkr högre än år 2022. Det beror på ökning av hyreskostnader och nya lokaler. Underhåll av lokaler samt avskrivningar och räntekostnader förväntas öka med 2,1 mnkr och beräknas uppgå till 14,6 mnkr år 2022.

För verksamhetsstödet avsätts totalt 39,9 mnkr som är 1,6 mnkr högre än år 2022. Medlen fördelas så att resurser på bästa sätt ska möta barnens behov.

För barn i behov av särskilt stöd kommer medel att tilldelas utifrån individbaserade ansökningar från utförarna 25,0 mnkr. Socioekonomiskt anslag ges utifrån geografiska områdets socioekonomiska förutsättningar 4,0 mnkr som har ökat med 1 mnkr eller 33 procent jämfört med förra året. Den anslagsfinansierade specialavdelningen Delfinen budgeteras med 2,7 mnkr som är 0,1 mnkr högre än år 2022. För stödenheten avsätts 5,7 mnkr. Totalt finns det fyra specialpedagoger, en deltidstjänst för språkpedagog, en IT-samordnare och en kostsamordnare. År 2023 budgeteras även 0,2 mnkr för ABC

föräldrautbildningar samt extra medel för ökat samarbete med socialtjänsten.

Enhet, mnkr	Socioekonomiskt anslag 2023	Socioekonomiskt anslag 2022
Snösätra förskolor	1,0	0,8
Rågsved förskolor	0,9	0,7
Örby förskolor	0,4	0,3
Högdalens förskolor	0,4	0,3
Hagsätra förskolor	0,6	0,5
Blåsut - Dalens förskolor	0,2	0,2
Östberga	0,4	0,3
Summa	4,0	3,0

Äldreomsorg

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Vård och omsorg	875,8	173,0	702,8	700,2	147,0
varav vård- och omsorgsboende	552,9	136,1	416,8	401,3	
varav öppen hemtjänst	240,4	20,9	219,6	225,6	
varav servicehus	70,8	15,1	55,6	56,5	
varav dagverksamhet	11,7	0,9	10,8	11,6	
Biståndsenheten	29,6		29,6	29,8	
Övergripande	51,6	4,3	47,3	31,5	4,3
Gemensamt	11,1		11,1	6,3	
Summa	968,1	177,3	790,8	767,8	151,3

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 790,8 mnkr, vilket är en ökning med 23,0 mnkr jämfört med föregående år.

I den tilldelade budgeten från kommunfullmäktige ökar kostnadsramen med 24,4 mnkr medan intäktskravet är oförändrat, vilket ger en nettoökning med 24,4 mnkr i jämförelse med föregående år.

Budgeten inkluderar prisuppräknningar, höjning av peng för vård- och omsorgsboende, hemtjänst, dagvård samt lokalpeng för vård- och omsorgsboende. Enligt befolkningsprognosen minskar antalet personer i de äldre åldersgrupperna där vårdbehovet är som störst. Därmed är en volymminskning som motsvarar cirka 2,6 procent av anslaget medräknat i äldreomsorgens kostnadsanslag.

Omslutningsförändringar om 151,3 mnkr avseende mat- och hyresavgifter, varav 22,6 mnkr respektive 25,6 mnkr, försäljningsintäkter om 100,4 mnkr och statsbidrag om 2,7 mnkr finns beräknade i budgeten.

Äldreomsorgen tilldelades medel för aktivitetscentra i anslutning till seniorboende och för tryggt mottagande i hemmet. Det budgeteras 2,0 mnkr för fortsatt verksamhet på seniorboende i Rågsved och Enskede. Där erbjuds sociala aktiviteter, gemensamma måltider och fysisk aktivitet samt utvecklas andra aktiviteter tillsammans med de boende. Tryggt mottagande i hemmet får 3,3 mnkr i budget.

För föreningsbidrag inom verksamhetsområde äldreomsorg avsätts 240 tkr. Budget- och uppföljningsansvar för föreningsbidrag ligger i förvaltningens organisation under Administrativa avdelningen.

Volym

Generellt beräknas en minskning av volymerna inom äldreomsorgen jämfört med 2022. I tabellen nedan visas budgeterade volymer för de största verksamheterna 2023, utfall för oktober 2022 samt budgeterade volymer för 2022.

Verksamhet	VP 2023	Okt. 2022	varav kvinnor	varav män	VP 2022
Vård- och omsorgsboende, helårspersoner	493	505	350	155	472
Öppen hemtjänst					
Dagtimmar/månad	37 988	39 900	28 017	11 883	38 942
Nattbesök/månad	4 267	4 177	3 062	1 115	3 576
Larmkunder/månad	1 231	1 275	880	395	1 337
Servicehus					
Helårspersoner	105	116	81	35	114
Timmar/månad	6 562	7 271	5 151	2 120	7 001
Dagvård, antal dagar/månad	706	706	480	226	695

Under 2023 beräknas antalet platser inom vård- och omsorgsboende minska med 12 helårsplatser i jämförelse med oktober 2022. Det innebär ett genomsnitt om 493 beviljade platser per månad. Antalet beviljade dagar per månad inom dagvården beräknas uppgå till 706 dagar 2023.

Antalet helårspersoner inom servicehus beräknas till 105 personer, vilket är en minskning med 11 personer i jämförelse med oktober 2022.

Beräkning av budgeten för hemtjänsten inom ordinärt boende utgår från 89,9 procent utförda hemtjänsttimmar. Snittet utförda timmar per månad beräknas minska med 2,5 procent jämfört med budgeten 2022. För 2023 prognostiseras att cirka 1 190 personer kommer att erhålla 31,9 hemtjänsttimmar i snitt per månad.

Priser

Ersättningarna till utförarna utgår enligt priserna i kommunfullmäktiges budget för år 2023. För hemtjänst höjs ersättningen med 1,1 procent. Ersättningen per dygn inom vård- och omsorgsboende höjs med 1,9 procent och lokalschablonen med 8,7 procent. Dagersättningen inom dagvården höjs med 1,1 procent. Ersättningen för avlösning och ledsagning höjs med

1,1 procent.

Nämnden beslutar om pris för växelvård (korttidsplatser). För 2023 föreslås priset öka från 2 952 kr till 3 499 kr per dygn inklusive hyra.

Servicehusens priser består av två delar: grundpris per person och månad samt timpris för hemtjänstinsatser. Servicehusen ingår inte i kundvalsmodellen och därmed beslutar nämnden om grundpriserna. Ersättningen för hemtjänst på servicehus per beställd timme/dygnet runt är 412 kr för kommunala utförare och 422 kr för utförare i enskild regi.

Grundkostnadsersättning ökar med 7,5 procent. Priset är enhetligt för servicehusen i förvaltningens regi.

Tomgångshyrorna på grund av särskilda boendeformers omstruktureringar beräknas uppgå till ca 15,0 mnkr under 2023. Förvaltningen kommer att söka kompensation för de kostnaderna enligt regelrätta anvisningar.

Priser som kommunfullmäktige har fastställt gäller för förvaltningens egna utförare. Utförarenheterna finansierar sin del av avdelningens gemensamma IT- och systemkostnader.

I prisbilagan, bilaga 5, redovisas alla ersättningar inom äldreomsorgen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Verksamheter	561,5	91,2	470,3	452,5	88,1
Ledning/biståndshandläggning	31,2	0,0	31,2	28,9	0,0
Svedmyrabadet	4,1	0,0	4,1	3,4	0,0
Summa	596,8	91,2	505,6	484,8	88,1

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 505,6 mnkr, vilket är en ökning med 20,8 mnkr jämfört med föregående år.

Den tilldelade budgeten beräknas utifrån prestationer per den 26 augusti 2022. Slutlig justering av budgeten för 2023 kommer att göras utifrån avläsning av prestationer i mars och augusti. Ökningen av budget i jämförelse med 2022 beror på volymförändringar, schablonhöjningar och hälsofrämjande insatser.

I budgeten för funktionsnedsättning ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 88,1 mnkr för hyresintäkter om 14,8 mnkr, försäljning av verksamhet om 13,6 mnkr, assistansersättning från Försäkringskassan om 58,1 mnkr och övriga intäkter om 1,6 mnkr.

Budget- och uppföljningsansvar för verksamhetsområdet funktionsnedsättning ligger under avdelningen Social omsorg vuxen.

För föreningsbidrag inom verksamhetsområde personer med funktionsnedsättning avsätts 20 tkr. Budget- och uppföljningsansvar för föreningsbidrag ligger i förvaltningens organisation under Administrativa avdelningen.

Volymet

Följande biståndsbedömda prestationer ingår i den tilldelade budgeten:

Verksamhet, helårspersoner	VP 2023	VP 2022
Eget boende med boendestöd	101	107
Servicebostad	46	44
Gruppboend	131	131
Barnboende	7	8
Korttidshem	75	74
Daglig verksamhet	361	360
KTT (korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS)	44	48
LASS-ärenden	115	118
Summa	880	890
Jämfört med VP 2022 har antal personer minskat med 1,1%.		

Priser

Utförarenheter inom egen regi och enheter upphandlade genom entreprenad eller ramavtal ersätts per prestation utifrån de nivåer som kommunfullmäktige har beslutat. Enheter i egen regi finansierar en del av avdelningens gemensamma kostnader för administration.

Ersättningsnivåerna enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn för skolungdomar över tolv år är höjda med 1,16 procent netto i jämförelse med 2022. Inom servicebostad LSS har schablonen höjts med ytterligare 0,6 procent för att kompensera nämnden för en ökad peng om 44 kr/dygn till privata utförare. Skillnaden mot 2022 är att privata utförare kompenseras med hyresschablon i peng.

Ersättningen för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken respektive LSS är 325 kronor per timme och följer den ökning som regeringen föreslår om 1,5 procent.

Kostnader för gemensamhetslokaler ingår inte i LSS-pengen och hanteras centralt av beställarenheten. Vid försäljningen av platser till andra stadsdelsförvaltningar tar förvaltningen ut en lokalschablon som motsvarar lokalkompensationen i peng för verksamheter i privat regi enligt följande:

- 44 kr/dygn för serviceboende
- 143 kr/dygn för gruppboende
- 321 kr/dygn för korttidshem
- 168 kr/dag för heltid
- 134 kr/dag för deltid på daglig verksamhet

Alla priser inom verksamheter för funktionsnedsatta exkluderar resor. I prisbilagan, bilaga 5, redovisas alla ersättningsnivåer inom omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Barn, kultur och fritid

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Öppna mötesplatser*	34,2	2,6	31,6	26,4	2,6
Föreningsbidrag	0,7	0,0	0,7	0,7	0,0
Kollo	9,0	2,6	6,4	5,2	2,6
Fritid gemensamt och övergripande	5,2	0,0	5,2	5,4	0,0
Samhällsservice	6,6	2,2	4,4	4,4	2,2
Summa	55,7	7,4	48,3	42,1	7,4

* Fritidsgårdar, kulturhus och parklekar.

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 48,3 mnkr, vilket är en ökning med 6,2 mnkr jämfört med föregående år.

I budgeten ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 7,4 mnkr, vilket avser projektmedel och externa bidrag, föräldrantäkter kollo, försäljning till andra förvaltningar samt hyresintäkter.

För att erbjuda ungdomar fritidsaktiviteter och öppna mötesplatser budgeteras 31,6 mnkr. I budgeten ingår medel för fritidsgårdar, parklekar och kulturhus. För kollo budgeteras 6,4 mnkr och för fritiden gemensamt och övergripande budgeteras 5,2 mnkr. Budget- och uppföljningsansvar för öppna mötesplatser, kollo samt fritid gemensamt ligger under avdelningen Social omsorg barn och unga.

För förenings- och aktivitetsbidrag till barn- och ungdomsföreningar budgeteras 0,7 mnkr. Kostnader för kulturaktiviteter inom ramen för Kulan bekostas av verksamhetsområde förskola. Kostnader för ingångna idéburna offentliga partnerskap (IOP) ingår inte i budgeten för föreningsbidrag, utan bekostas av den verksamhet som har ingått IOP. Hanteringen av föreningsbidrag ligger i förvaltningens organisation under Administrativa avdelningen.

Budget- och uppföljningsansvar för förebyggande verksamhet inom samhällsservice (medborgarkontor, inkluderingslots och konsumentrådgivning) ligger i förvaltningens organisation under avdelningen Social omsorg vuxen. För verksamheten budgeteras 4,4 mnkr netto.

Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Arbetsmarknadsåtgärder	29,8	5,2	24,6	25,2	1,5
Utbetalt bistånd	122,5	8,6	113,9	128,2	4,3
Handläggning och ledning	46,3	3,8	42,5	38,9	3,8
Summa	198,6	17,6	181,0	192,3	9,6

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 24,6 mnkr, vilket är en minskning med 0,6 mnkr jämfört med föregående år. Anslaget för arbetsmarknadsåtgärder ska täcka kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser såsom offentligt skyddat arbete (OSA) och arbetsträning samt feriejobb för ungdomar.

En förändring av ramen för arbetsmarknadsåtgärder är att medel för Stockholmsjobb (kommunala visstidsanställningar) har överförts från stadsdelsnämndernas ansvar till arbetsmarknadsnämnden.

Samverkan sker med arbetsmarknadsförvaltningen och Arbetsförmedlingen vad gäller OSA-anställningar och även med Stockholmsjobb. Målet är att erbjuda försörjningsstödstagare anställning i staden under sammanlagt ett år.

Budgetramen för feriearbeten är 15,6 mnkr, vilket är en ökning med 2,8 mnkr jämfört med föregående år. Den tillfälliga sänkning av de sociala avgifterna för unga i åldern 15-23 år som har varit under 2021 och 2022 ändras och de sociala avgifterna ökar från och med 2023. Sammanfattningsvis innebär det en ökning av lönekostnaden för ferieungdomar med cirka 0,9 mnkr. Budgeten för feriearbeten 2023 medger därmed insatser för sammanlagt cirka 1 200 feriearbetande ungdomar.

I budgeten för arbetsmarknadsinsatser ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 1,5 mnkr vilket avser intäkter från Arbetsförmedlingen för OSA-anställningar.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd inklusive handläggning budgeteras med netto 156,4 mnkr, vilket är en minskning med 10,7 mnkr jämfört med föregående år.

Utöver ramen tillförs 0,8 mnkr till budgeten från ramen för arbetsmarknadsåtgärder. Medlen är avsedda att förstärka bolotsarnas förebyggande arbete.

Budgeten för utbetalt bistånd innebär en genomsnittlig utbetalning med 10,0 mnkr per månad. Det är en minskning med 1,4 mnkr per månad jämfört med föregående år. Budgeten medger 900 hushåll per månad i genomsnitt över året, vid ett medelbidrag om 11 100 kronor per hushåll. Antal hushåll i november 2022 är 1 012 (preliminärt), vilket innebär att nettominskningen av antal hushåll månad behöver vara cirka 15 varje månad under hela 2023 för en budget i balans om medelbidraget blir 11 100 kr per hushåll.

I budgeten för ekonomiskt bistånd ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 8,1 mnkr vilket avser förväntade intäkter från Migrationsverket (generalschablon) samt hyresintäkter.

Lokaler

Förvaltningens samlade lokalkostnader beräknas till cirka 239,0 mnkr, varav 175,0 mnkr avser hyror för verksamhetslokaler och 64,0 mnkr avser boendehyror.

Lokalförändringar

Nedan redovisas de lokalförändringar som planeras under år 2023. I detta fall innebär lokalförändring byggnation, renovering/utökning av lokal, bygglov som löper ut, förlängning

av bygglov eller avveckling.

Lokal	Kommentar
Individ- och familjeomsorg	
Gullmarsplan 15	Eventuell anpassning av ungdomsmottagningen.
Vättersvägen 15	Anpassningar av lokalen till att även kunna ha öppen förskola där. Pågår under 2023.
Förskoleverksamhet	
Bägerstavägen 41	Förskola brunnit 2021. Rivs under 2023. Ny förskola är under planering sedan 2019.
Lännäsbacken 5-9	Stor köksrenovering, processventilation samt fettavskiljare, SISAB.
Bäverbäckgränd 5	Stor köksrenovering, processventilation samt fettavskiljare, SISAB.
Stjärnsundsgatan 12	Grundsanering samt anpassning, SISAB.
Bersågränd 173	Förskolan Pärongården uppsagd till 2023-09-30. Verksamheten har flyttat ut sen tidigare.
Täppgränd 9	Förskolelokal sägs upp, verksamheten UU-labbet flyttar till Ripsavägen 38.
Äldreomsorg	
Högdalen vård- och omsorgsboende	Projektering pågår av vård- och omsorgsboende i Högdalen med 80 lägenheter och seniorboende. Aktivitetscenter. Inflyttning planeras till 2030.
Högdalen vård- och omsorgsboende	Antalet korttidsplatser på Högdalens vård- och omsorgsboende utökas från 16 till 18 pga. ökad efterfrågan i staden.
Årsta vård- och omsorgsboende	Projektering pågår av vård- och omsorgsboende i Årsta med 72 lägenheter, seniorboende med 62 lägenheter och aktivitetscenter. Inflyttning planeras till våren 2027.
Slakthusområdet vård- och omsorgsboende	Projektering pågår av vård- och omsorgsboende i Slakthusområdet med 100 lägenheter, seniorboenden med 27 lägenheter och aktivitetscenter. Inflyttning planeras till 2029.
Rågsveds servicehus	Endast en boende kvar.
Kumlagatan 17	Tre våningsplan på Kumlagatan 17 eller 19 används som evakueringslokal för gruppboendestäder under 2023.
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	
Bersågränd 7A	SoL gruppboende är evakuerade till Tussmötevägen 173 för att sen flytta till Trollesundsvägen 44 under våren 2023.
Skedviken, Skedviksvägen 50	Fastighetskontoret utreder möjligheten att inrätta en gruppboendestad i lokalen. Kommunikation med bostadsrättsföreningen.
Bersågränd 9	Gruppboende inom LSS är evakuerade till Tussmötevägen 173 i väntan på att nya lokaler ska beslutas och blir klara på Bersågränd 7A.
Bersågränd 9	Utreda möjligheten att utöka gruppboendestad från fyra till sex bostäder.
Trollesundsvägen 41 och 46	Attendo. Två gruppboendestäder LSS behöver evakueras för underhållsåtgärder, pågår under 2023 för att sedan flytta tillbaka.
Lillhagsvägen 24	Attendo. Gruppboendestad LSS evakuerade till Rågsveds servicehus pga. förbud att vara i lokalen pga. osäkerhet kring brandskyddet. Utredning ska ske för att hitta en permanent lösning.
Trollesundsvägen 44	Nytt SoL gruppboende, beslutad i alla instanser och är under renovering. Verksamheten från Bersågränd 7A flyttar in under 2023.
Daglig verksamhet	Flera dagliga verksamheter är evakuerade och behöver nya permanenta lokaler. Projekt startar under 2023 för att hitta lokaler.

Lokal	Kommentar
Övriga lokaler	
Framtida förvaltningslokaler i Rågsved	Utredning pågår om nytt förvaltningshus i Rågsved.
Lokaler för fältassistenter	Förvaltningen letar lokaler till fältassistenterna.
Utökat RVC	Förvaltningen letar lokaler för projekt under tre års tid för RVC.
Slakthusplan	Utredning om möjligheter att utöka antalet klientrum.

Investeringar

Planeringen av investeringar för stadsdelsområdets parker och grönområden sker bland annat utifrån parkplanerna för Enskede, Årsta och Vantör i samarbete med trafikkontorets landskapsarkitekter. Mer information finns i bilaga 4, *Investeringsönskemål Parkinvesteringar 2023-2025*.

Parkinvesteringar, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2023	VP 2022	Omslutningsförändring
Backen i Östberga	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0
Grynkvarnsparcken	9,2	0,0	9,2	0,0	0,0
Dalbotten	0,8	0,0	0,8	0,0	0,0
Vårflodsparken Investering	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0
Storängsparken Investering	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0
Mindre investeringar	10,7	0,0	10,7	14,8	0,0
RE Vårflodsparken	0,0	0,0	0,0	5,2	0,0
Summa	21,3	0,0	21,3	25,3	0,0

Backen i Östberga

Parken Backen har renoverats i flera etapper. För närvarande kvarstår en etapp som ska innefatta aktiviteter för äldre barn såsom parkour, skate och klättring på ytan. Under 2023 ska förvaltningen ta fram handlingar för att utbyggnaden ska kunna genomföras 2025.

Grynkvarnsparcken

Under 2020 genomfördes renovering av Grynkvarnsparckens plaskdamm samt ytorna i dess närhet. Denna upprustning avser renovering av resten av parken inklusive lekplatsen. Det behövs nya sittplatser för lugn och ro, ytor för lek och spontanidrott samt förnyring av ett uppvuxet trädbestånd.

Dalbotten

Under 2021 revs det gamla parklekshuset och nu finns det tomma ytor som behöver programmeras för att tillskapa mer lekvärden för både flickor och pojkar. Planteringar och

gångvägar behöver rustas upp. Under 2023 kommer förvaltningen ta fram handlingar så att upprustningen kan genomföras 2026.

Mindre investeringar

Medel för mindre investeringar kommer främst att användas för tillgänglighetsanpassningar av lekplatser och parkvägar samt till reinvesteringar. Fokus kommer att ligga på att öka tillgängligheten till parker och grönområden för personer med olika funktionsvariationer. En satsning på att utveckla fler spontanidrottsytor kommer ske under året. Även kompletteringar av utrustning i lekplatser kommer att genomföras.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt.

Resultatenheter

Nämnden beslutar om nya resultatenheter ska inrättas, förändras eller avvecklas i samband med verksamhetsplanen. Varje nämnd har ansvar för att utforma interna överenskommelser med sina resultatenheter.

Enligt kommunfullmäktiges *Regler för ekonomisk förvaltning* ska resultatenheter föra över hela sitt resultat som uppkommit av eget handlande till följande år. Resultatöverföringen får uppgå till maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. Uppkomna underskott i resultatfonden ska täckas i samband med nästkommande års bokslut. Om underskottet inte har kunnat täckas under nästkommande år upplöses resultatenheten och underskottet täcks i bokslutet av nämnden.

Förvaltningen arbetar för att alla utförarenheter ska kunna bli resultatenheter. Med en tydlig ekonomi- och verksamhetsstyrning möjliggörs en god budgethållning och en större självständighet för enheten.

I listan nedan föreslår förvaltningen resultatenheter för år 2023, varav tio inom förskoleverksamhet, sex inom äldreomsorgen och fyra inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Förskoleverksamhet

- Örby förskolor
- Hagsätra förskolor
- Rågsved förskolor
- Årsta 2 förskolor
- Enskede Gårds förskolor
- Högdalens förskolor
- Snösätra förskolor
- Blåsut - Dalens förskolor
- Årsta 3 förskolor

- Östberga förskolor

Äldreomsorg

- Enskede hemtjänst
- Enskede nya servicehus
- Vantörs kommunala hemtjänst
- Stureby hemtjänst
- Högdalens vård- och omsorgsboende
- Stureby vård- och omsorgsboende

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

- Gruppboendestäder och serviceboendestäder LSS
- Assistansenheten
- Daglig verksamhet
- Utförarenheten Socialpsykiatri

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Inte aktuellt.

Budgetjusteringar

Nämnden har möjlighet att söka budgetjusteringar för vissa särskilda ändamål där medel avsatts i Central medelsreserv till kommunstyrelsens förfogande (CM). Vid ansökan om budgetjusteringsmedel särredovisas drift- och investeringar eftersom posterna finansieras av olika centrala medelsreserver och ska redovisas på olika sätt. Driftkostnader är för löpande kostnader inom en verksamhet och en investering är en kostnad av engångskaraktär.

Nämnden ansöker om budgetjusteringar för investeringsåtgärder om 13,4 mnkr och budgetjusteringar för driftåtgärder om 0,8 mnkr enligt nedan.

Trygghetsskapande åtgärder

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringar för trygghetsskapande åtgärder om totalt 5,4 mnkr.

- Medel söks för trygghetsinvestering i den fysiska miljön för Dalenparken med 2,5 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för trygghetsinvestering i den fysiska miljön för Blåsut med 1,3 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för trygghetsinvestering i den fysiska miljön för Östberga med 1,6 mnkr, se bilaga 3.

Naturreservat

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringar i naturreservat om totalt 1,1 mnkr.

- Medel söks för naturreservatet Rågsved med 0,4 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för naturreservatet Årstaskogen med 0,4 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för naturreservatet Hagsätraskogen med 0,3 mnkr, se bilaga 3.

Stockholm vid vattnet

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringar på plats vid vattnet om totalt 0,2 mnkr.

- Medel söks för att anlägga en spång/trappa i Årstaviken med 0,2 mnkr, se bilaga 3.

Klimatinvesteringar

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringar för klimatinvesteringar om totalt 4,7 mnkr.

- Medel söks för klimatinvestering för växtbäddar med biokol med 2,1 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för klimatinvestering för solskydd på förskolegårdar med 0,3 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för klimatinvestering för LOD-anläggning på förskolegård med 0,4 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för klimatinvestering för skyfallsåtgärder på Enskedefältet med 1,9 mnkr, se bilaga 3.

Åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftåtgärder om totalt 0,2 mnkr för lokalt åtgärdsprogram för vatten.

- Medel söks för vasslätter i Fagersjöviken med 0,2 mnkr, se bilaga 3.

Biologisk mångfald

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringar om totalt 2,0 mnkr för biologisk mångfald.

- Medel söks för åtgärder för slåtteräng i Enskede med 0,4 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för betesdjur på Råby Gärde med 0,4 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för grönyterenerovering på Stamgatan med 0,9 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för naturvårdande insatser i Bildhuggarparken med 0,3 mnkr, se bilaga 3.

Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftåtgärder om totalt 0,6 mnkr för biologisk mångfald.

- Medel söks för betesdjur på Råby Gärde med 0,2 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för naturvårdande insatser i Bildhuggarparken med 0,3 mnkr, se bilaga 3.
- Medel söks för grönyterenerovering på Stamgatan med 0,1 mnkr, se bilaga 3.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budgetram ingår endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet. Utöver det har nämnden intäkter för verksamhet som påverkar omslutningen av tilldelad budgetram, det vill säga utökning av intäkt samt kostnadsbudget.

I tabellen nedan redovisas förvaltningens huvudsakliga intäkts typer, exempelvis verksamhet som säljs till andra förvaltningar samt bidrag som till exempel statsbidrag, lönebidrag och projektintäkter.

Omslutningsförändringar för år 2023 beräknas till 336,1 mnkr.

Verksamhetsområden, mnkr	Omslutningsförändring (mnkr)	Kommentar
Nämnd- och förvaltningsadministration	0,9	Fackliga lönekostnader och lönebidrag
Individ- och familjeomsorg	76,4	
varav barn och unga	28,7	Försäljning av verksamhet till andra förvaltningar, hyresintäkter, statsbidrag, projektintäkter och övriga bidrag
varav vuxna	22,2	Försäljning av verksamhet till andra förvaltningar, hyresintäkter, statsbidrag och övriga bidrag
varav socialpsykiatri	17,9	Försäljning av verksamhet till andra förvaltningar, hyresintäkter, kostintäkter och övriga intäkter
varav nyanlända	7,6	Statsbidrag från Migrationsverket (schablonintäkter för ensamkommande och generalschablon) samt hyresintäkter
Stadsmiljö drift	0,5	Tomträttsavgälder och lönebidrag
Stadsmiljö avskrivningar	0,0	
Stadsmiljö ränta	0,0	
Förskoleverksamhet	1,9	Kemikaliesmart förskola, projektbidrag och swish-intäkter från öppen förskola
Äldreomsorg	151,3	Matavgifter, hyresintäkter, försäljningsintäkter och statsbidrag
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	88,1	Hyresintäkter, försäljning av verksamhet, assistansersättning från försäkringskassan enligt kap 51 socialförsäkringsbalken och övriga intäkter
Fritid och kultur	7,4	Försäljning av verksamhet till andra förvaltningar, hyresintäkter, projektmedel och externa bidrag och föräldrantäkter från kollo
Arbetsmarknadsåtgärder	1,5	Intäkter från Arbetsförmedlingen
Ekonomiskt bistånd	8,1	Statsbidrag från Migrationsverket (generalschablon) samt hyresintäkter
varav handläggning	3,8	Statsbidrag från Migrationsverket (generalschablon)
Drift totalt	336,1	

Medel för lokaländamål

Nämnden ansöker om budgetjustering för lokaländamål om totalt 2,7 mnkr.

- Medel söks för avveckling/omstrukturering av lokaler Tussmötevägen 195 – FSK Terrassen med 0,7 mnkr, se bilaga 1.
- Medel söks för avveckling av lokaler Sandfjärdsgatan 80 – FSK Årstaängen med 2,0 mnkr, se bilaga 1.

Övriga ekonomiska redovisningar

Föreningsbidrag

Den totala budgeten för föreningsbidrag år 2023 är 1 060 tkr. Medlen för 2023 fördelades av nämnden i december 2022 till föreningar med verksamhet som riktar sig till barn och ungdomar, vuxna, äldre samt personer med funktionsnedsättning. Budgeten är fördelad enligt nedan.

Målgrupp	Fördelat verksamhetsår 2023	Fördelat verksamhetsår 2022	Fördelat verksamhetsår 2021
Barn och ungdomar	700 000	700 000	950 080
Vuxna	100 000	100 000	105 000
Äldre	240 000	200 000	214 000
Personer med funktionsnedsättning	20 000	14 000	27 000
Summa	1 060 000	1 014 000	1 296 080

Föreningsbidragen, såsom handläggning, ärendehantering, utbetalningsförfarande och uppföljning av bidrag, hanteras inom Administrativa avdelningen. Bokföringen av de utbetalda bidragen sker inom respektive verksamhetsområde och avdelning.

Systematiskt kvalitetsarbete

Arbete utifrån stadens kvalitetsprogram

Som ett led i att implementera *Stockholms stads kvalitetsprogram* kommer avdelningen Social omsorg vuxen under 2023 utveckla arbetet med systematiskt kvalitetsarbete och innovation. Bland annat ska den värdegrund som avdelningen tagit fram under 2022 implementeras. Värdegrunden syftar till att verksamheterna ska vara tillgängliga, modiga och ansvarstagande. Värdegrundsarbetet ska vara en del i att höja kvaliteten i verksamheterna genom att bidra till ett värdigt bemötande i verksamheterna som ska ha brukarnas fokus. Avdelningen kommer under 2023 även införa kvalitetsdialoger för att säkra hög kvalitet och effektivitet samt sprida lärande inom avdelningens enheter. En ledardag om tillitsbaserad styrning kommer hållas för avdelningens chefer.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med en vidareutveckling av kvalitet för att ge äldre bästa

möjliga vård och omsorg. Detta genom att bland annat delta i flertalet innovationsprojekt. En ny enhet startas för att öka kvaliteten på de hälso- och sjukvårdsinsatser som ges till äldre på särskilda boenden.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete utifrån SOSFS 2011:9

Projektet för att utveckla förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 inleddes 2021 och kommer att fortsätta under 2023. Projektplanen ska revideras med ny målsättning för året. Verksamheter som främst berörs är socialtjänst för barn, vuxna och äldre, stöd till vissa funktionshindrade och kommunal hälso- och sjukvård.

Ledningssystemet ska vara ett stöd för ledningen att styra mot hög kvalitet i verksamheterna, som den beskrivs i gällande lagstiftning. Ledningssystemet ska göra det möjligt för ledningen att styra så att rätt sak görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Ledningssystemet förväntas underlätta för medarbetaren i det dagliga arbetet genom att erbjuda tydliga processer och tillgängliga rutiner. Processerna ska ha brukarfokus och utgå från brukarens väg genom förvaltningens verksamheter. Genom att kartlägga brukarens väg ska verksamheterna säkerställa att brukaren får stöd och service utifrån sina behov och rättigheter.

Projektet ska ta fram ett gemensamt arbetssätt för att hantera olika typer av avvikelser från hög kvalitet i berörda verksamheter. Syftet är att underlätta för verksamheterna att systematiskt ta tillvara erfarenheter och arbeta förebyggande. Vid årets slut ska samtliga verksamheter fullföljt kartläggningen av sina huvudprocesser och inventerat styr och stöddokument. Projektet ska verka för att verksamheterna får tillgång till ett gemensamt system för hantering av styr- och stöddokument kopplat till processerna. Behovet av samverkan mellan verksamheterna ska stå i fokus under året i syfte att erbjuda brukaren en sammanhållen socialtjänst.

Pågående och planerade innovationssatsningar

Satsningen Förskoleteam ska genomföras i samverkan mellan förskola, BVC och föräldramottagningen. Syftet är att fånga upp och erbjuda tidiga insatser till förskolebarn och deras vårdnadshavare. Fokus är på barn 2-3 år som visar tecken på sen språkutveckling och/eller svårigheter i kommunikation och samspel. Fem förskoleenheter ska delta i satsningen.

Mottagningsgruppen inom Social omsorg barn och unga ska involveras i metodstödet iRisk. Behovet och syftet med detta är att använda evidensbaserade verktyg för att göra bättre bedömningar i akuta lägen, vid våldsärenden. iRisk-materialet har anpassats till korta och akuta interventioner. Tanken med iRisk är att ge socialarbetarna bättre underlag för att bedöma hur stor risk barn som varit utsatta för våld i sin familj löper att utsättas för förnyat och/eller grövre våld av vuxna som har omvårdnadsansvar (risk-/skyddsbedömning). Mottaget blir första mottagningsgrupp att pröva materialet med metodstöd från Marie Cedershiöld-högskolan. Arbetet kommer pågå under en treårsperiod.

Förvaltningen kommer från 2023 driva ett tvåårigt projekt i Rågsved som syftar till att stötta långtidsarbetslösa barnfamiljer till att komma ut i sysselsättning och bli självförsörjande, Praktisk hållbar självförsörjning. Projektet sker i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och finansieras genom medel från sociala investeringsfonden.

En behovsinventering har visat att antalet fysiska tillsynsbesök inom äldreomsorgen kan minska genom införandet av digital tillsyn. Därför ska ett digitalt kommunikationssystem testas av äldre i ordinärt boende. Målet är att skapa ökad trygghet, självständighet och delaktighet.

Flera projekt pågår i Verklighetslabbet testbäddar. Höftsskyddsbyxor med fallförebyggande funktioner ska utvecklas och testas inom ramen för projekt PRO SAFE. Projektet är ett samarbete mellan RISE (Sveriges forskningsinstitut och innovationspartner), Kungliga Tekniska högskolan och ett försäkringsbolag. Ett annat projekt gäller utvecklandet av en mobilapplikation för att mäta och följa upp svåråterläkta sårtytor. Applikationen kallas SeeWound (SW) och är utvecklad av forskare vid Linköpings Universitet.

Från och med 2023 kommer verksamheter inom LSS och socialpsykiatri att ingå i Verklighetslabbet. Till Verklighetslabbet kan forskare, innovatörer, entreprenörer eller studenter skicka in ansökningar för att testa innovationsidéer i testbäddar. Alla projekt ska gynna verksamhetens utveckling på olika sätt. Projekten som tas in ska genomföras i samskapande mellan brukare, närstående, personal, innovatörer, studenter och forskare.

System för hantering av synpunkter och klagomål

Inom ramen för projektet Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 kommer förvaltningen att utveckla arbetet med avvikelshantering för att skapa enhetliga rutiner. Till att börja med kommer rutinerna endast omfatta socialtjänsten, men tanken är att de senare ska omfatta hela förvaltningen. Innan det är klart har avdelningarna egna rutiner för att ta emot och hantera synpunkter och klagomål enligt nedan.

Avdelning förskola

Synpunkter och klagomål hanteras i första hand på den enhet det gäller. Varje rektor ansvarar för att svara och vidta eventuella åtgärder. Vid behov tas det upp på avdelningsnivå.

Social omsorg barn och unga

Synpunkter och klagomål analyseras på enhetsnivå och kan lyftas på enheternas APT som lärande exempel.

Social omsorg vuxen

Avdelning Social omsorg vuxens enheter har en systematisk hantering av synpunkter och klagomål. Synpunkter och klagomål analyseras på enhetsnivå och kan lyftas på avdelningens kvalitetsdialog.

Social omsorg äldre

Social omsorg äldre har en tydlig rutin kring handläggning av klagomål och synpunkter. De synpunkter och klagomål som inkommer vidarebefordras till berörda enheter där en handläggning och hantering sker. Årligen genomförs möten där inkomna synpunkter och klagomål diskuteras för att utveckla verksamheternas kvalitet och möjlighet till förbättring.

Administrativa avdelningen

Invånarnas kunskap och erfarenheter är viktiga för att utveckla stadsdelsområdet. Det finns flera sätt att påverka, till exempel genom Tyck-till-appen, medborgarförslag eller medverkan i medborgardialoger och trygghetsvandringar. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att ta

hand om de klagomål, synpunkter och förbättringsförslag som kommer från invånarna.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2023-01-20